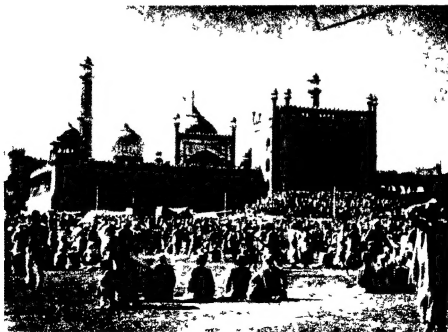

+866

કિન્નર

*Grows
Beautiful
Long Hair...*

రీటా గుడ్డుగడ్డక అమ్మవచ్చి
 పిల్లలను చూసి పాపములను
 పెరిగే ఆటలమీద పాపము
 బానిస అపవర్తనములను
 దురుసుబుద్ధిలనుగై గురు
 వ్యాపకము లేక ఆమెను
 పునరుద్ధరించు లేక
 వాడు ప్రతిభా వాడు

RITA
GROWS LOVELY HAIR

VETO COMPANY. 131, BROADWAY. MADRAS.

రీ టా హెయిర్ టానిక్

కిన్నెర

మార్చి 1953

విషయసూచిక

పంపొందేయుం	98	వయోజవవిద్య—పం.గీ.శం	
మ. ప్రాచీన గ్రంథ పరిష్కరణం		అధ్యక్ష పరిషత్తు	
అంధ్ర వ్యాకరణము		పాల్కి పత్రికలు	131
తెలుగుభాష—వ్యాకరణ రచనావశ్యకత	101	హరిగోలు	132
రక్షక కవి నీతిపతి		పై అశ్వశ్చ వారాంత కర్మ	
భాషోత్పత్తి	106	పూరితోరణము	136
భాషాని లక్షణాధారము రావు		అంతఃపురం పాపాత్మ పరలు	
పవతి తల్లి (కథావిక)	121	ప్రాచీన గ్రంథ పరిష్కరణం	
పై నియమ రక్షి		పుస్తక సమీక్ష	139
జీవుల అశ్వసంరక్షణ—జాతిసంరక్షణ	126	అనారవిదా	
రాక్షసర్షి పరిణామ కర్మ		కోటిరెడ్డి కథ	
ఏరిన ముత్యాలు	127	ఉత్పత్తి	
వ్యవహారిక భాషోత్పత్తి		కవతి	
మల్లంపల్లి పోతుల కర్మ		ప్రజాస్పృహయం	143
అంధ్ర వ్యాకరణము		అంధ్ర కళాపరిషత్తు	
ముగ్గురు అమెరికన్ రచయితలు		వ్యావహారిక భాష	
భాషామూలాలు			

ఎడిటర్

మరిది మల్లికార్జునరావు

అపిస్టంట్ ఎడిటర్

మరిది మీరాబాయి

సంపుటము 6

మార్చి 1953

సంచిక 8

ప్రాచీన గ్రంథ పరిష్కరణం

ఇటీవల మద్రాసులో భాషావేదకవమితి యాజమాన్యం జరిగిన గోష్టిలో శ్రీ జయమ మేంకట రమణయ్యగారు ప్రారంభ గ్రంథపరిష్కరణ విషయంలోని లోతుపాతులను గురించి ప్రసంగించారు. దేశంలోని ఒక్కొక్క గ్రంథానికి దొరికే అన్ని ప్రతులను పరిశీలించి, పరిష్కరించిన పాఠవిధ్యయాలికి రావడం ఎంతయినా అవసరమనిపిస్తోంది. అవి కవిశ్రయించారి రారానికైనా జరగాలని శ్రీ మేంకట రమణయ్యగారు అన్నారు.

ప్రారంభ గ్రంథపరిష్కరణం తేలికవని కాదనీ, దానిలో చాలా చిక్కులున్నవనీ, గ్రంథపరిష్కారానికి సంప్రదాయాన్ని, చరిత్రకర్తను, భాషాజ్ఞానం చాలా అవసరమనీ, అవి లేకుంటే భాషావ్యూహమే తల్లెక్కించులు కాగలవనీ తమ ప్రసంగంలో శ్రీ మేంకట రమణయ్యగారు హెచ్చరించారు.

శ్రీ మేంకట రమణయ్యగారు వెల్లడించిన భావంలో ఏకీకరణమైనా ఎవరూ ఉండకపోయే తెలుగులోని ప్రారంభ గ్రంథాలన్నిటికీ పరిశుద్ధ సంస్కరణ

లను తయారుచేయడం చాలా అవసరమనే విషయాన్ని పెక్కుసార్లు మేమును ప్రాసయించింది. ఇంతేరాకుండా విజ్ఞానవర్ధనం, సమగ్రమైన వ్యాకరణం, విమలము, ఆంధ్రదేశ చరిత్ర, భాషాచరిత్ర, పాఠశ్వాత చరిత్ర మొదలయిన గ్రంథాలు—సమగ్రమయినవనీ, అధికారము క్రింగా ప్రాసమీ భావలెనవికాదు ప్రాసయించింది.

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు పెక్కు ప్రాచీన గంభీరమైన సంస్కరించిన ప్రకటింపియమిది కాని, ఇట్లాంటి పరిష్కరణ సంస్కరణమును కనీసం కవిశ్రయించారి రారానికయినా వెలువరించియింటే ఇంకా బాగా ఉండేది. ఇట్టి మహాకార్యం జరగాలంటే ఏ ఒకరిద్దరి వ్యక్తులవల్లనే జరుగగలిగిన పనికాదు కాబట్టి, తెలుగుభాషా సమితి, ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు అదిగాగల సంస్థలద్వారా ఇట్టి పని జరుగవలసి ఉంటుంది. అలాంటి సంస్థలు దీనికి పూనికొని, తెలుగులోని మహాకవుల రచనల కన్నీటికి ప్రామాణికములయిన తుద్రప్రతులను రాయించేయించి, ప్రకటింపియితే ఆంధ్ర సాహిత్యానికి గొప్ప సేవ కాగలదు.

కెన్నెర

కవిత్వయందారి భారతాన్ని ప్రయరించుటకు ఆంధ్ర విశ్వకావచిత్తవారు మొక కొంత ప్రయత్నించినట్లు తెలుస్తుంది కాని, ఏ భారతంకేకలో అది విరమించబడి, మరియొక ప్రణాళిక ఆ కేటాయింది రచనాన్ని వివిధా గొందినట్లు తెలియవస్తుంది దీనిని గురించి విశ్వకావ చిత్తవారు చెప్పవలసి ఉంటుంది

ఇప్పుడయిన ఆంధ్ర విశ్వకావచిత్తవారు ఇట్టి గ్రంథప్రయత్నమునకు అవసరాన్ని గుర్తించి, ఆయా కాలంలో సంధితులయిన పెద్దలలో కమిటీలను ఏర్పరచి ఈ పనికి వెంటనే పూనుకోవలసినదిగా మా మనవి

ఒక్క కవిత్వయందారి భారతమేకాక, ఎన్నో గ్రంథాలు తెలుగులోకి రావలసిఉన్నవి మేము ప్రేర మనవి చేపట్టగా ఆంధ్ర వ్యాకరణం, విమలబుధు, ఆంధ్రదేశ చరిత్రకూడ తెలుగులోకి వెంటనే రావలసిన గ్రంథాలు

తెలుగు రాసిన సమితివారు విజ్ఞానవర్షస్థ ప్రయత్నము పూనుకొన్నాడు షర్మలోనే సంపుటములు అచ్చుకొనున్నవి. ఆంధ్రులకు, ఆంధ్రదేశానికి ఉపయుక్తమునట్టిన్నీ, ప్రామాణికమునట్టిన్నీ విజ్ఞానవర్షస్థాన్ని తెలుగు రాసిన సమితి ప్రచురించగలదని ఆశించవచ్చును

విజ్ఞాన వర్షస్థంకోరాలు సమగ్రమునట్టిన్నీ. తెలుగుతనాన్ని వ్యక్తీకరించగలిగినట్టిన్నీ, తెలుగుపాఠకులకు ఉపయుక్తంగాగలిగినట్టిన్నీ ఒక ప్రామాణిక విమలబుధ ప్రయత్నము తెలుగు రాసిన సమితి పూనుకోవలసినదిగా మా ప్రార్థన

అట్లే సమగ్రముయిన ఆంధ్ర వ్యాకరణ రచనకు కూడ తెలుగు రాసిన సమితి పూనుకోవలసిన కార్యాలలో ఒకటిగా ఉండవలెను తెలుగు రాసిన సమితి ప్రధాన సంపాదకులయిన బాల్కర్ గిడుగు సీతానరసింహ వేదవర్ణంకొండ

ఈ రెండును సంకృతీకరంగా వెలవేరగలవని భావించ వచ్చును

ఆంధ్రుల చరిత్రను సంపూర్ణంగాను, అనుష్ఠాపకంగాను ఈయగల ఒక గ్రంథం అవసరంకూడ ఎంతేది ఉన్నదని చెప్పవలసినదేను కీర్తిపూరియిన చిలుకూరి పీఠభట్టరావుగారి "ఆంధ్రుల చరిత్ర" ప్రకటికములు రెండు దశాబ్దాలు పైగా అయినది అటుపిమ్మట చారిత్రక పరిశోధనల కృషిపరిపాకంగా ఎన్నో సూచన విషయాలు బయలుపడినవి ఈ సూచన పరిశోధనాపరిణాన్ని ఉపయోగించి ఆంధ్రుల సమగ్రచరిత్ర గ్రంథాన్ని తెలుగులోకి ఒకటి తీసుకురావాలి

గత ముప్పది, వయిది సంవత్సరాలనుండి పెక్కులు చారిత్రక పరిశోధకులు క్రమించి, భారత వైద్య రాంతు, పెక్కువ్యాపారాలు ప్రయరించారు కానైతే, సమగ్రమునట్టిన్నీ, అనుష్ఠాపకమునట్టిన్నీ, ప్రామాణికమునట్టిన్నీ ఆంధ్రదేశ చరిత్ర గ్రంథం తెలుగులో ఇంతవరకు ఒకటికూడ రాలేదు

తెలుగు రాసిన సమితి ప్రయత్నించున్న "ఆంధ్ర" సంపుటానికి ప్రధాన సంపాదకులయిన శ్రీ మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మగారు ముద్రపత్ర చరిత్రకారులు, తమ జీవితాన్నంతయు చారిత్రక పరిశోధనకే అంకితంపెట్టి, విశేష ప్రజ్ఞాప్రాగల్భ్యాలను సంపాదించుకొన్నవారు శ్రీ శర్మగారి ప్రధాన సంపాదకత్వంకొండ ఆంధ్రదేశ చరిత్ర గ్రంథరచనకుకూడ తెలుగురాసిన సమితి వంతులై పూర్తిచే దగిన విషయం

విజ్ఞానవర్షస్థంకోరాలు వ్యాకరణం, విమలబుధ, చరిత్ర—ఈ మూడింటిని తెలుగు రాసిన సమితి ఆంధ్రదేశాన్ని సమర్పించగలిగితే, రావడం, దేశానికి మనోహారం కాగలదు ఇందుకు తెలుగు రాసిన సమితి పూనుకొంటుంది

ఆంధ్ర వ్యాకరణము

ఆంధ్ర సాహిత్య పరివర్తనాత్మక 41 వ సంపుటం నందిక 1-1 (సందేహ సవకర్తలం కై (ప్ర-రాద్రవడములు)లో "ఆంధ్ర వ్యాకరణము" అనే సంపాదకీయ వ్యాసం ప్రకటికమునది "కీర్తి" వనంబు (1962) నందికలో

"వాడుకరాస" విశ్వవిద్యాలయాలు" అనే మా సంపాదకీయాన్ని గురించి ఆంధ్ర సాహిత్య పరివర్తనాత్మక పరిష్కార ప్రాసన సంపాదకీయ వ్యాసం అది పరివర్తనాత్మక సంపాదకీయాన్ని మేము ఈ నెల "ఏలం ముక్కా" అనే కీర్తికలో సంపూర్ణంగా ప్రయరించినాము.

“వారుకాదయొక్క ప్రాకృత్యమును దెలిసి యట్టి ప్రకృతినే రావను విశ్వవిద్యాలయములు వెంటనే యారంభింపరెనని వినిపించెను మొదట నది చిన్నయమూరిపై ద్వజమెత్తెను అనంతరము వ్యావహారిక రాషాహోదకుల మగా కంఠహారి పిరేళిలింగము వంటియగుచి, గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారిని, గురజాడ అప్పారావుగారిని ‘బ్రాహ్మినింపెను’ అని మా సంపాదకీయంలో వెలిబుచ్చి యున్నామని సాహిత్య పరిషత్తుత్తిక ప్రాసనది

వ్యావహారిక రాషా ప్రాకృత్యమును తెలుపుట, అట్టి ప్రకృత్యమే రావను విశ్వవిద్యాలయములు వెంటనే ఆదరింపవలెనని మేము కోరియుంటిమి కాని, ఆ పత్రిక ప్రాసనట్లు చిన్నయమూరిపై ద్వజమెత్తుట మా అభిప్రాయము కాదు, అట్టిద్రుమ కాదు అంధ్రరాష్ట్ర పరిశ్రమింది, రమ రసనం ద్వారా సారస్వతాన్ని పరిష్కరిం చేయడానికి సంకల్పించి, ఘనకొన్న పెద్దలందరూ మాకు అభినందనీయాలే, ప్రళం సింపతగినవారే ఆ దృష్టితో చూచవలెదని చిన్నయమూరి యితం ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తుత్తికకు ఎట్టి గౌరవ ప్రవత్తులు కలవో అట్టి గౌరవప్రవత్తులే మాకును కలవు అట్లే చిన్నయమూరి సదాభిప్రాయాన్ని గూర్చి కూడ మేమెంత మాత్రం కంటింపము కానైతే, చిన్నయమూరి రసనంద్వారా తెలుగురావకు, తెలుగు సారస్వతానికి కలిగిన కీడుమేల్చి తహమేలు వేసివాననవచ్చు నిష్పాక్షికంగాను, వాస్తవిక దృష్టితోనోను పరిశీలించవలసి ఉంటుందని మా మనవి

కారణమునందైన కేనీమి, చిన్నయమూరి బాం వ్యాకరణమువలన వాడుకగా వస్తున్న రాషాసంప్రదాయం మూరి, అది మరింత సుదోరణం అగుటకు మాచుగా ముందరి కన్నెత్తి, క్షీయమైనది మా అభిప్రాయం. అంతే కాని చిన్నయమూరిని మ్యూత్తవరరథం మా ఉద్దేశం ఎంత మాత్రంకాదు నిష్పాక్షికదృష్టితోను, వాస్తవికపరిస్థితుల ననుసరించుకొనగా అలోచించేవారందరూ మా అభిప్రాయంతో ఏకభవింపగలరు

“కీచిన్నాన తెనయిను పనుగ్రమిన వ్యాకరణము ప్రాయలేరు నేటి రాషకు బాంవ్యాకరణము పనుగ్రమిన వ్యాకరణముకాదు” అని పరిషత్తుత్తిక ప్రాయచ్చున్నది.

కావుననే, వ్యాకరణం కాలానుగుణంగా మారుతూ ఉండే అని మా అభిప్రాయం చిన్నయమూరి బాంవ్యాకరణం ఇచ్చుటే పరిశ్రమకాదని నాటినుంచి నేటివరకు రావలో ఎంతో మార్పునచ్చినది కాబట్టి, నేడు శిష్టజనవ్యవహారమైన తెలుగురావను గ్రహించడం ఎంతయు పనుజను

“ఎవరికి దోచినట్లు ప్రాయచ్చున్నాను శిష్టమైనరాష యను బాధలేక యెట్టిద్రెమును రూపువేయగలవచ్చుది సర్వ జనవచ్చుతమైన యొక రాషావశాసనము లేనిదే యిది శిష్టము, ఇది యశిష్టమని యెవరు చెప్పగలరు? ఎవరికి వారు కాదు ప్రాసిన రాషనే శిష్టముగా దలంచుచున్నారా? రాష నియమరహితమనరా? చిట్టి యవర్తములే సంఘటించుచుండును నియమరహితమైన రాష యెచ్చుటేది సర్వ జనాంగీకారమును జడయజాండు” అని పరిషత్తుత్తిక ప్రాసనది

పరిషత్తుత్తిక వెల్లడించిన అభిప్రాయంతో ఏకీభవింపజాలకపోవుటకు ఎవరికిని ఎట్టి కారణం ఉండజాలదు ఏకత్తుత్తిక పేర్కొన్నట్లు “నేటి రాషకు బాం వ్యాకరణము పనుగ్రమిన వ్యాకరణంకాదు” గనుక “తెలుగు రాషకు పతాశీయేరక రాషంలోగల సాధ్యమైనది వియోపించుడు,” ‘ఇది శిష్టము, ఇది యశిష్టము’ అని చెప్పగల వ్యాకరణం కావలెననియే మా అభిప్రాయమును

గిడుగు పీఠాపరగాను రచించుచున్న వ్యాకరణము కామెక్కరే పనుకు దోచినదియనున ప్రాయభంజన లేదని మాత్రము మనవిచేస్తున్నాము. “ప్రాసిన సంప్రదాయానుసారాలైన సుదృఢమగు పండితుల, రాషాభి నింప్రదాయబిరుల పహకారంతోనే” ఈ వ్యాకరణరచన రాషింపబడుచున్నది సర్వనక్షపన్నుకృతమైన పర్యాంధ్రదేశమునకు వ్యవహారయోగ్యమైన వ్యాకరణము” కావలెనని నదియే మా అభిప్రాయంకూడా అందుకు ఒక పర్యవశింపమా వేశం జరిపించవలెననికూడా మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము.

మేము తంపెట్టిన ఈ కార్యక్రమంతో అంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తువారును కోరుచు, ఇది జయప్రదం అయ్యేంతట్లు తమ సంస్కార పహకారాన్ని ఈయగలరని విశేషాభ్యుత్సాహం అభ్యిస్తున్నాము

101

దీప్తియే హరి రరిందివంశవరైతా వనప్రమాణమైన ఒక్షణము దివ్యముగా విహరించవలయునని ప్రమాదవశమున గలిగిన హిరహిల్ల వనరిందుకోవచ్చును గాని, బుద్ధిపూర్వకముగా మహాకవి ప్రయోగములను గ్రహించక విడిచిపెట్టి అందుకు విరుద్ధముగా ఒక్షణమును ప్రహరించివచ్చును అని వ్యాకరణము దివ్యముగా కన్పడు "హృదయోదయ్యై కాద్యోమం బోకంతు పరియంబెది యవిరహమాంబయ" అని అన్వయి చెప్పినది విరాళిస్తూ దివ్యయ నూరి అహరావసామ చేసినాడు ఇకవి మాత్రమును పితామహా బాహ్యులుగాని విరాళినిం కన కల్పిస్తాకరములో రెండు రూప ములన్ని యేకృతాస్తాకు చేదము పేంకబూయోగప్రకార మూతా కను నైషధ దీకలో దివ్యయ హరి మాత కన్పన్నాడు అంశకంబి ఎక్కువ తీవ్రముగా గుర్తొచ్చకపోతే రతయతల "ఇట్లు అపా హవ్య కవి ప్రయోగములందుంగః బలీరించక కవిబ్రహ్మ వాస్తవ తెలియరాక దివ్యయ హరి వచనంబు దివ్యయ హరి వచనంబుగా తెలియగ" నని అభిప్రాయించారు దివ్యయహరి వ్యాకరణములో చేసినందు వచ్చునది కావలె న ర్థించినది మాత్రములన్నిది అకల్యాక పెద్దద కాంబువరకను వృద్ధిపొందియుండిన రావ్యకావకు మాత్రమే న ర్థించగిన మాత్రములన్నిది అకల్యాక అల్యాక కవి ప్రయోగములను చేయకన్న మాత్రములు మూతా కన్పిచి దివ్యయ హరి విపాది కావ్యకావకు తాను వ్యాకరణము వ్రాయవలెనో చెప్ప లేదు కనుక తనకాలము పంతున్నగు కావ్యకావకు వ్యాకరణము వ్రాచుముందును చెప్పవలసింబుంది అన్వయి కొన్ని మాత్రములు దివ్యములవలెనని లేదా ఆ మాత్రములకు దివ్యముగావచ్చు మహా కవి ప్రయోగాలు దివ్యమయవలెనని "ప్రయోగమూంబ్యాకరణమ్" అనే పిల్లంకమునందలి దివ్యయ హరి ఒక్షణము దివ్యమనవలెనని గాని మహాకవి ప్రయోగము దివ్యమనరాదుగా ?

మరియొక మాత్రము ఎట్లుందో చూడండి — "హఃతు కల్పము ప్రకమైక వశమయినకు రుపవంబిగి హఃతురు.హఃతురు హఃతురు, హఃతురు హఃతురు విశాఖిహిమంబులు గ్రామ్యంబు అని యీటుంగనది" (దూ అద్వికవర్యేకము 9-వ పూ) దీనిని గూర్చి మా కంఠిగాకు వ్రాసినది రాంబి కరణ్యుడూలో (పుటలు 23-43) పూర్తిగా విమర్శనావసామ కన్నది వలదక్కరీతగా మహాకవిలు రచిస్తుంటాగాక; అది కవినివలెనో దివ్యయహరి వ్యాకరణము ఎంక వనుగ్రహి ఎంక విప్లవమో తోరవకవచ్చును, అందులో రెండు ముఖ్యవిషయములు ఇక్కడ మనవివేస్తామని దివ్యయ హరి వ్యాకరణము చేదవ్యాకరణము గ్రహించిన వందలితలు ఆహాత్రమును బట్టి హఃతురు, హఃతురు, హఃతురి మొదలయిన రూపము గ్రామ్యములతోకవి మహాకవిలు రరిందిన ప్రయోగములలో ప్రయోగములయేయూ ఆ గ్రంథములను ముద్రించినప్పుడు ఆ రూపములకు కవలకలిండా దిద్ది పాకములు

కావహారు చేస్తున్నారు, మరికొందరు మాత్రమలో "హఃతు కల్పము" అని ఉంకనంతేక హఃతు, హఃతురు అనే రూపములు రెండున్ను ప్రకమైకవశమనకు మంకవచ్చుననిదా "నాకాక హఃతు వృద్ధి" అని ప్రయోగిస్తున్నాడు ప్రకల్యాపిహింబ్రవతలయన శ్రీపాద కన్పన్నయ్య వకులు వల్లెల వివఃబరైతా వల్లెలాదో" (అది గు. 18) అనిచ్చి,

"కగనంకు యోగ్యరేఖంః
దగం కలయ్యకల్పి హఃతురైతాకవదన్" (అది v 86)
అనిచ్చి హఃతు "కల్పము" ప్రయోగించినాడు నన్నయ ఎట్లు ప్రయోగించినాడో చూడండి—

"పివెవ్వరి హఃతురవు" (అది iv 27) "నేను నందొక హఃతురను" అని హఃతురు కల్పము వాదినాడేదా "హఃతు" అనలేదు

దివ్యయహరి మాత్రమునందలి "రావహఃతుండు" (తార ప్త 11 186) అనే తక్కిన పోమహాళి ప్రయోగమే దివ్యము కావలెనని దుద్దిక వద్దను "హఃతురు" "హఃతురి", "హఃతురు" మొదలయిన ప్రయోగాలు అనేక ప్రయోగంలో కన బుతుకున్నవి వందలితలు దిద్ది అర్థవేయింబూస్తూ పివెవరి దిద్దక విడిచిపెట్టినది ముద్రికగ్రంథాలలోకూడా కనబుతుకున్నవి దిద్దకా వికీ విలలితంబా ప్రావృతంలో "హఃతురివలెనంపు తేలి యిద కుండుకుగెల్లను దీర్చివల్ల యోగ కవలరి వల్ల " అని దామెక పేంకబింక తన బహుల్యాద్య వరికలో ప్రయోగించినాడు (18)

తక్కిన రరణలకు మాత్రమే దివ్యయ హరిగాక కామ తెలిగిందిన హిందూరగ్యకృతములో "పెండ్లికాది హఃతుండులన్ని వక్షము" (దూ రెంకవహుర్న, పేరా 184 పుట 47) అని వ్రాసినాడు

క్రయోదయ్యేదము 186వ మాత్రములో "వేతురు కోక రిక్కుడు బహిరువులి యీటుంగనది" అని దివ్యయ హరిగా రకు కావసము చేసినాడు, కాని నన్నయోది మహాకవిలు రాంబింక వేతురు కోకతువందలి హింబులు కను రకనంలో ప్రయోగించినాడు ప్రాకప్రణంలో కామ భారవల్లెల తిరువన పేంకల్యోగ్యంబందలి దొడ్లవందలితలు కవలు చెప్పినారు తొలిపాటి ముద్రికములయన ప్రకలలో కొన్ని విరిచియుండిన బాధ్యవారి ముద్రిక ప్రతిలో నన్నయలారావశము మూవర్తము 11, 188 పివహింబులను పాతాళ రము "కురిదివరేటికెగిరక పేతు" అని ఉన్నది తక్కిన పోమహాళి విరావర్తంలో "పండ్లింబుగఃతు" (గు. 281) అనిచ్చి, కవవర్తములో "దయచేతుకూక" (1286, అనిచ్చి, దూ పివవర్తములో "బూతునలో పేతురేలుపేతులకు వరింకు" (188) అనిచ్చి ప్రయోగించినట్లు ప్రాకప్రణంబుబట్టి తెలుసుకో

గంపం ఇండులో మొదటి గెవెన్స్ ప్రభావంతో ఉపాధ్యక్షమైనది తెలివది అవంతులమయిలో ఉద్బవించి వేల అయినది "దయచేసినద" అనే నిర్వహణ పాఠశాలకు కనలరెనాకు ముద్రపడి "వేరుకు" "వేరుకు"గా దీని ముద్రపడినది అప్పుడు పాద్రెనా దివ్యయ మారి ముద్రపడి పాద్రెనాకువచ్చింది.

ఇద్దరిలోపాద్రెనా దివ్యయ మారి రవింద్ర బాలవ్యాకరణములో బాలా దూరించినదయ్యి ఇక్కడ అవకాశము లేదుగనుక ఏనో రెండు మాత్రా దివ్యక్రమారకముగా దూరించినదయ్యింది

"తెలుగుదేశము దీనిని కలపాపాదించినదో బానిసే విశ్వ దివ్యాయము లాదించినది బాలవ్యాకరణముందలి గణమును గ్రహించియే విశ్వదివ్యాయము లాదించినదిగాని దివ్యయ మారి యధికారమును బానిసాదు" అని వదనశ్రీకా సంతాపమును ప్రాపించి వీరి మాటలమధ్య తెలుగుగణము-అంటే తేజములో దివ్యయ మారి రవింద్ర బాలవ్యాకరణము దేవుడేనని గణము గ్రహించినదాని కలపాపాదించినదయ్యి దీనిని విశ్వదివ్యాయము వారాదించినదని విశ్వమైనది అనగా; వీరు చెప్పిన "తెలుగు దేశము" తెలుగు పాపాశ్వాన్ని ఎంత బాపాశ్వానికి తెచ్చింది;

దివ్యయ మారి రవింద్ర బాలవ్యాకరణములో ఎన్నిలోపాలున్నాయి అనే పరిశ్రమ మొనర్చినది "అభ్యుదయపరంగా లభ్యమైనాశ్వాన్ని, పెద్దయ వ్యవహారించి మాట గ్రామ్యముయిన గ్రామ్యదగునది కావచ్చును" (పంక్తి నా 28) అని ప్రాచీన దివ్యయ మారిని విందించినదయ్యి, మరేయ అభియంతరి అదరమున్నదాని శ్రీలింగంకేషమురవింద పీఠాపాదాభ్యుదయ గారు చేసిన పది చేయవలయుననెను అంతేనా అతడు ప్రమాదకరమునో వ్యాకరణ రచనకు కావలసిన కృషిసాగించ బానిక కనిగ బాకరమును లేకపోయినదో కని ప్రయోగాలను "అభ్యుదయపరమును" అనగా పెద్దయ వ్యవహారించిన మాటలను తెన్ను గు రింద్ర రవింద్ర మాత్రముయ దివ్యయని గ్రామ్యద కేషి రుద్రమాత్రముయ బద్ధి వచనాని ప్రయోగాలను దీనిన పరి మృద్రయ "సాక్ష్యమును కప్పివచ్చిన" వేరవనుకు దిండించ వలయుననెను తెలుగుదేశాదు తెలుగువారి వాదకంపె విశ్వయూ కాంపెమీనా ఉన్న బావ ఇద్దరి బావకు వ్యాకరణము రవింద్రవారు వ్యవహరమున్నది వేరవను ముద్రా వారముగా పెట్టెనని బాపాశ్వాన్ని వియించినదయ్యి ! విశ్వప్రవాహిని దేశ్యా, 2 నిర్దేశ్యాన్ని, 3 ప్రయోగములం వ్యాకరణము దేశభావ మారుటో ఉంటుందనిచ్చి ఎన్నటిప్పుడు కట్టెద్ది లోకముందలి పెద్దయ వ్యవహరముయంద్రి తెలుగువారిని ఉంటుంది అనిచ్చి ప్రయోగములమధ్య వ్యాకరణము రవింద్రవారి ఉంటుందనిచ్చి మనకు తెలిసికొనవలయున్నది.

మార్చి 1883

ఇక దివ్యయమారి రవింద్ర పీఠపాదించిన "తెలుగు దేశము"ను ఎద్ది మొదలగునదో బాపాశ్వాని అంపె కేషినిబా ముకే మొదలగునది దివ్యయ మారి వరకును గం వ్యాకరణాన్ని వ్యవహరముయ అరంగం పెట్టెనని రవింద్రవారినిచ్చి దివ్యయ మారి వాని వందలలోనిదిగా ముంద్ర గవ్యరచనకు పాద్రెనాదినదావు ఎన్నెచ్చిదవమం గవ్యరచనయ దివ్యయ మారికి పుచ్చిన తెలిపియునెనో మా కంటిగారు ప్రకటించిన గవ్య రింకామది అనే గ్రంథముయొక్క దేశరచనకుంది అన్నవిందలి లాక్షణికులూదా తనగ్రంథములో తెలిపి మొదలయిన వచన రచనలన్ని తన వ్యావహారిక బాలోనే రవింద్రవారు కావ్యబా థ్నానం గం పండితులూదా వ్యావహారిక బాలోనే మొదల విషయాల కావ్యవిషయాల వసుదర్శిత మొదలయిన ప్రలంబ లకు వ్యాకరణ వ్యాకరణ వివరణముయ మొదలయిన వచన గ్రంథాల రవింద్రవారు వీరిలోపాద్రెనా పాపాశ్వాకరణముగల రచ నలూదా వ్యావహారిక బాలోనే సాగించారు చెప్పినట్లుయందు గమ్యమెంటు పాకరాని ప్రవాహంపైసాపాశ్వానిగా ముంద్ర పండితుల రానిపాద్రె గురుమా ద్రికావ్యయ వ్యావహారిక బాలో 1819 వంపె విశ్రమాన్న- చరిత్రమున్ను, 1884 వంపె వచన కల్పత్రమున్ను రవింద్రవారు ఈ గ్రంథముయన్న 1888 వంపె వారు వ్యావహారిక బాలోనే రవింద్ర తెలుగువ్యాకరణమున్ను బలంబో పాశ్వాగ్రంథముయూ ఉంటే దీనినిచ్చి బాకగా దివ్యయ మారి బాలవ్యవరణము "గ్రాంథికబా" అనేది కేషయ వ్యవహరముగవనకే ఉపదనిచ్చి ఉంటే అనిచ్చి, వచనరచనల కచ్చిందలి వ్యావహారికబా ప్రయోక్తగునూ ఉండేదనిచ్చి విశవమ రాగంబు ఈ వంపెనయమునకు దివ్యయగా దివ్యయ మారిగా వ్యవహరముగవనకే ఉపయోక్తగునూ ఉండిన వ్యాకరణ బాలో తను పీఠపాదించినదయ్యి అన్న మాటలలో బాకగా ప్రలంబాలలో కల్పంబాలలో ముంద్ర గవ్యరచన కల్పంబాలలో వ్యాకరణ రవింద్రవారు దీనిని బలంబో పాశ్వాగ్రంథముగా పెట్టెం చేక దివ్యయ మారి బాలవ్యాకరణమున్న పీఠపాదించినట్లు రచనకొని అయిందని "తెలుగుదేశము" వారి కల్పంబాలము గం వచనరచనయిన వ్యావహారిక ముద్రపడునది కొందరు అకది రచన వసుదర్శన వచనరచన సాగించారు వీరికేలంగము వసుదర్శనముగలూదా దివ్యయమారిగా పెట్టిన వచనదినే విశ్రమా కల్పత్రము రవింద్రవారు అయితే వంతులుగల విశేషముగలవారు గనుక ఇద్దరి రచనవలన ప్రయోజన మేమిలేదని గ్రహించి సుంద్ర లిలో వందలకల్పత్రమున్న అంతకంటేమే ఎక్కువ ముద్రలై లిలో కచ్చిన వచనరచనయన్న సాగించారు "లాక్షణికంబిగ రింద్ర" "లాక్షణికబాలోనే" ప్రాచీన కంతులని వీరికేలంగము గారిని వారుబాదో గ్రంథముయ ప్రాచీన కచ్చిరారమునై

తమముగ్ధుడగు గిరిగి రామమూర్తి. గురజాడ అప్పారావుగార్లుతో కలిసి "వ్యావహారికభాషా-పాఠశాల" కివ్వేరవారు ప్రకటించి కందుకు దీనివలన పీరి కేమి లాభమో తెలియజేయు" అని పరివర్తకత్రికా సంపాదకులు ద్రావిడరు అందుకు సమాధాన మేమంటే ముగ్ధుడున్న లాక్షణికభాష సంకలించుటలోను లాక్షణికభాషలో రచన పొందినవలెనన్న సంకల్పముతోను మహాన యృషి గలవాడే విద్యుతి హరి రచించిన భాష్యాకరణముగాని, పితృవంశికగాని అనువంశికరక/పదపాఠము అభిప్రాయంతోనే వీరేశలింగుగారు కులగ్రహవ్యాకరణము రచించారు, ముఖ్య శైలిలో పదవరదన పొందినారు ప్రమామలా కావ్యభాషలో రచించినవిధముల అందరి ప్రసంగాలు ఎంత అసమామంగాను, అసంగతమలుగాను ఉంటినో గ్రహించినవారు గమకనే పంతులు గారు పాక్షోధికమైన వ్యావహారికభాషలో రచించారు ఈ భాషా యితరం వారికి పూర్తిగా అదరముండులై పాక్షోధికముగా దీనిని పొందినారు లాక్షణికభాష అంటే విద్యుతిహరిగారు భాష్యాకరణ మున విర్యవందినవిద్యుతిహరి కాదు గ్రహించి తనభాషనువర కున్న పరిణమిస్తూవున్న వ్యాఖ్యలన్ని గుర్తించి విద్యుతిహరి వివాదించిన ప్రయోగాలను చేస్తూవున్నారు మా కంత్రిగారి వ్యావహారిక భాషాభాషన్ని అచారించి భాషాక్షణిగాన్ని వివాదించరాది పూనుకొన్నారు ఈ విషయము వారి విషయపరిశ్రమలో ఉన్నది నరద త్విత్రికాసంపాదకులు యాచుడుగారో కాదు సంకల్పించినవరివి వ్యాకరణము రచించుటకు వారు ప్రారంభించినవారుగాని మృత్యు వానప్రస్థునిగురించే పది పాగలేదు

"నేటికి వ్యాకరణము రచించవలెనన్న వాకడ ద్రావిడగణం గురించి ముంజువముగాడు" అని పరివర్తకత్రికాసంపాదకులు ద్రావిడుల ముంజువముగాడు ముగ్ధుని వివృతిహరిగారి వ్యాకరణ "తెలుగు" ద్రావిడరు గమకనే అది అనుగ్రహము. కొన్నిచోట్ల దుష్టమున్న అయినది "ఈభాష"మైన ముంజువహరివారుల వ్యాకరణావళ్యక తమ గ్రహించుట యాంధ్రభాషకు తులనము" అని పరివర్తకత్రికా సంపాదకులు అన్నట్లే "తెలుగుభాషకు సాహిత్యేతర భాషతో గల పావ్యకములను పాకరణముగా వివాదించుచు వాక వ్యాకరణము రచించి ప్రచురించుట ప్రధానమైన మా పరివర్తకత్రికాసంపాదక వాకలో యిది ద్రావిడరు గమక ఈభాషకై నమ తమ ఉద్దేశ్యమును వెలవేయ్యకొనవలసిన అవశ్యకతను గ్రహించుట యాంధ్రభాషకు తులనము వివృతిహరి తరపున కా తరపున మనవియున్నాము, "వర్ణపక్షపత్తిపై వర్ణాంధ్రజేమకుల వ్యవహారముగృహిస్తూ వ్యాకరణము ద్రావిడుల ప్రకృతముగా మంచి"నది పరివర్తకత్రికా సంపాదకులు తెలియజేసిన ఆలోచనతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవించుచున్నాను వ్యాకరణరచనకు నే నొక్కొకనే పూనుకొనలేదు ప్రాచీన సంప్రదాయానుసారమున ముద్రసిద్ధులగు పండితులను భాషాభివృద్ధిప్రయోగించుట గురించి వారి సహకారముతోనే పలువురి సేవతోనే వ్యాకరణరచన పొందినవలెనని నా సంకల్పము అందుకొక పర్వపక్ష మునానేమను అదివివరపరిమళానా కివ్వేర వారు ఆలోచిస్తున్నారు అందరును ఏకములుముగా పదివేల ఈ భాషను వెలవేయ్యుగాక; అని మనవియున్నాను

సా భా గ్య

గారికి దివ్యుల కార్యక్రమంలో ఒక అంశమైన సహకార్యుడయ్యా పాండితీ ఉద్దేశ్యం భావకేంద్రం
ఒక ప్రత్యేకంగా మరలను ప్రత్యేకం పీ జాబ్యుడయ్యాకామ ప్రియించింది

పీం దివ్య పాపాంతు రోపాదు మిచ్చే రచనతో "సాభాగ్య" అనే సరిత్ర మామలత ప్రయోగించుకున్నది
సాంపిక సంక్షేమం "సాభాగ్య" ఆలోచన

అందరికి అందుబాటులో ఉండేవిధుల విడిచి వెం కి ఆచార, పాఠ భంధ (సోప్టికతో సహా) రెండు రూపా
లుని ఏర్పాటు చేయబడింది

"సాభాగ్య" అంతకు పీ జాబ్యుడయ్యాకామ గురించిన ఇతర వివరాలకు ఈ క్రింది విధానముగా ద్రావిడు

ఎడిటర్: "సాభాగ్య"

7, ఆరాముడు గార్డెన్ స్ట్రీట్, ఎగ్మూరు, మద్రాసు-8

భాషోత్పత్తి

భూపతి లక్ష్మీనారాయణరావు

ప్రకాశమగు ప్రాచీనచరితములం దేపైరిక జ్యోతిషమునకును
అదవి నెఱవేరినాచ్యుతే సాక్షతు జన్మకాలమున నిలసి
దిక కర్తృ నిర్మితములగు లభాకృతి విలక్షణముల నిర్వహించు
నవంశములను నీవి లాభాచ్యుతముల నాచ్యుత జీవకాల
బాహ్యము అనెను. అనంతరము గౌరవముగలగునాచ్యుత బాహ్యము
ప్రాచీనకర్తృమగు నెక్కువలంశమునను అవధిగల మన ఇంద్రియ
సమగ్రాచ్యుతముల కవధినికానికానికాని అత్యంతమృతవ్యవహారములను
ననుసగ్రాహ్యముల కావదుల అనవధివృత్తుల నిష్కర్మ ప్రకృతి
యందలి రంగులకలనముల ద్వివిధములైన జన్మకాలములగు
యవధి అత్యంత వ్యవహారము (ముఖము) భూత ఒక ఎదిరియును
నీవి హక్కులే కనుమరలకలనముల ద్వివిధములగు
ఎదిరియును నవధినిది యా గ్రాహకకర్మములను ప్రకటించునవి
యనకు నిర్వహించు శుభియముల, మన బాహ్యకర్మములకలనము
లకు గల సామర్థ్యము వదిలివేయెడి అవి కామ్యుతకర్మములను
యనగ తెలియవలెనది ఇంద్రియకర్తృమగు అవి కామ్యుతకర్మములగు
యనకు వస్తువుల వనినవక సావరముల నిర్మాణ అవి కామ్యుత
వైదిక ఈ సావరములను బోధింపవలెనది కామ్యుతకర్మములగు
యన్మకర్మముల కలనములగు కలనములనుకలనములను కామ్యుతకర్మములగు
అయాచ్యుతముల నగు నిర్మితములగు కామ్యుతకర్మములనుకలనములగు
ప్రకృతిసామ్యముల బోధించవలెనది కామ్యుతకర్మములగు
ప్రకృతిసామ్యముల కామ్యుతకర్మములనుకలనములగు కామ్యుతకర్మములగు
యనకు అవిహాసవలెనది (Inference) కేవల గ్రాహ్యములను
లగునవధి గ్రహములకలనములనుకలనములగు గ్రాహ్యములగు
ప్రసారములనుకలనములగు నిర్మితములగు నిర్మితములగు
వలెనది యనకు యనకు వలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు
వలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు
గ్రహవక్త్రముల ప్రకృతిసామ్యములనుకలనములగు వలెనదికలనములగు
గౌరవ మునవలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు
అవిద్యుతకలనములగు వలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు
వలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు వలెనదికలనములగు

జిల్లా ఆరింద్రియవివరముల గూర్చిన ఆశీర్వాదములు
భావనలక్రమే సాధనము వస్తువులను సాధనములుగా చేకూర్చు
మార్చి 1953

పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము సాహిత్యమున విజయము సాధించి వస్తువును దృశ్యముగా గాంచినట్లు వస్తువు లాచిత్యము దానందుగాగా తేలికగా వర్ణనాత్మకమునకు వస్తువు గాంచినట్లుగా ప్రకృతిరసాత్మకము నీవస్తువునకు వస్తువు గ్రహించగలగుచున్నది హుబ్బున్నాననునదియే సాధనములగు లాచిత్యము అపారాధిత్వ కృతి (Abstract) మానసికము నీవికా హుబ్బున గాంచుచు అ భావనాత్మకము (Mental Pictures) స్వరూపమునందుగా ఆ భావనాత్మకములలోనే సాగించుటకు సాధ్యము లాచిత్యము అనునది ప్రత్యేకభావనాత్మక ప్రత్యేకమునగు చిత్రభావనముల (Phonatal forms) వలనమున వేర్వేరుకాదు అ భావనముల సాహిత్యమున అలోచన సాగించుట కవ్వము అర్థము అ క్తి, నీవిచ్చు ఉత్పన్నము చింత లోకమున బాధి వస్తువు లక్ష్యము— అక్షరాల లాచిత్యమునకు ప్రాకృతికములు సాధ్యములుగా ఉత్తర సాంకేతికచిత్రభావనలకు సాధ్యమైయున్నవ అలోచన సందర్భములో నవి మొదలెరిగెడి యొకటిగా కలవచిత్రప్రకృతికములందుచేత మనోచేతనమునందు ప్రత్యేకము లకలవచింతములు లక్ష్య ప్రకృతికములకు వివిధక వస్తువునకు రెండు వేరు రుచులనే ప్రకృతికమునై ప్రవచనము యొకమున అలక లాచిత్యములగునను విజయము సాగించగలగిరిచిత్రభావనముల సాహిత్యమున వేర్వేరు అలోచనానందరసములకు ప్రవర్తనము ముననే ఉత్పన్నముగా లాగిగలగెడి లాచిత్యములకు దివ్యామలగు కృష్ణచిత్రభావనలకు ఎదురుగానెడల దత్త ప్రకృతిక అక్షరములకుగాని అవి ప్రకృతిక దివ్యము లావి ఇతరనే వివరణమున గలవియందులయినట్టి నత్యుత్తరభావనలకు సంబంధించినవలయునని భావించి యీ రుచులనే వాటి కల్పనాత్మక క్తి లేదు సాగించియుననే వ్యక్తమున రసము ప్రకటించు గ్రహించగ, వస్తువునే దోహదమున వర్ణనము బాధించుసాహిత్యముల సాహిత్యమునకు వస్తువు గ్రహించునట్లుగా చిత్రచిత్రభావనముల వివరణమునందు విధియనునది లాచిత్యము ప్రకృతికభావనాత్మకముగా చిత్రభావనము వేర్వేరుకాదు అలోచనానందరసమున వానిని ప్రత్యక్షీకరించుట మంచి వానిని లాచిత్రభావనము— అను కల్పనయొక్క మనోవృత్తి చేయవలయునందుగా గానన ఈ విషయమున మనమునకు క్షేత్రములకు వస్తువివర్ణనము విష

ఈశ్వర సంకల్పము — ఇదే ఈశ్వరకృత్యమనియు ఈమక
నది అపారమేయమనియు మన ప్రాచీనతాత్త్వికానుకూలమై వ్యయం
తుడుగని చిహ్నములే వాక్కున పుట్టించెనని వీరి భావము "దేవీం
వానమకమయంతరేవా వాం వికృత్యాపా వకవో వదన్" అని

లలో "దివ్యుడిక్" అని అర్థమయినది సంస్కృతమునది దానికి దోషము, పిదగ్ లోకావృష్టముగా గలనె "పిద" అను రాతని పక్ష సంస్కృతమున "అపు" అర్థమైతెట్లు అని యోగమయినది అంగమున నది రాతనినక "పి" లోకము తిప్పినయ" అని అర్థము ఇచ్చియున్నది యాదావరణము నీవయ్యను శబ్ద మాతా కయయొక్క గుణవనియి నీ అకావయయొక్క సంకలనము ద్వంద్వ యావృత్తి కారణమనియె తెలిసి నైయాయకనేషికులు "పిదకరంగవ్యాయన"ను ప్రతిపాదించినారు

"పిదకరంగవ్యాయన కరుకృత్తమ్య కీర్తికా"

వస్తువుయొక్క సంకలనము కారణమైన వాయుసంకలనము కలిగి, కరంగమాగ్గమున కక్తిప్రసారము జరుగుటలో ద్వంద్వ యావృష్టమగుచున్నదనట ప్రకృతివిధమగు విషయము వాయు కరంగము అట్లు ద్వంద్వకృత్తిప్రసారములకు కారణమగుచున్నప్పుడు నై యాయములు వాయువియోగము గమనించగలది

పదనెనిమిదవ శతాబ్దమునందుండి, Herder అను భాషా శాస్త్రజ్ఞుడుకూడ భాష ఖగ్యైవమృత్యు యుగ వారమున ఉండింది నాకు తుదియందు నకరు కల్పించును భాష నై వస్తువుయే యైనచో నది యాపుతున్నట్లు క్రమకరహితమయినదనియు విచిత్ర కలనము గ్రహము వ్యవస్థము నై యుండినదనియు లలికనారు [ప్రెస్బిటెరియన్ విచారకృతిహితాక్రమము ప్రకటనయొక్క దా : క్రమబద్ధమైన దోషముగ నవ్వము నున్నది . లింగము"నందీ ఖగ్య ఉద్భవింపవలెన" అని క్రమమే పిద కారో నువత్తెట్లు తెలియును.] భాష ఖగ్యైవమైనప్పుడైన Herder పరికినను నది మానవకల్పిత మగునది ఎంకిరించును భాష ప్రయత్నితావృష్టమగు మానవ కల్పన కాదనియు తీవ్రమునందలి అవసరముల ననుసరించి అంతరంగికమగు ప్రాసరే భాష యేర్పడియుండుననియు నకరు అభిప్రాయము పీజమనందుల ప్రాకృతి అనుకూలవర్ధింపులలో వికసించి ఎంకుముగ పిద వివక్షమయియున్న గన్పెట్టించినను పది అక్షరై కే.స.ల. ఎంకు మేరమునందెట్లు స్వాభావికముగనే హృది యభిప్రాయము వ్యాసమున వికృతియగుచున్నదని Herder భావము ఇతర అంతుపులలెనే మానవునియ తన హృదయభావములను కలగజేయునందున వేరియార్చుచున్నది కాని యా అనేకవస్తువులగు వ్యవస్థమునందు రోజుకొన్నిటిని నిరూపించుటకు పాద్యముకాదు. ఇతర అంతుపులలెంకను మానవుడు నిచ్చునై యుండుట భాష కక్తి సామర్థ్యములయందు మాత్రమే కాదు అనిభావ్యమగు మాతాపితృ వివక్ష మానవునియందు నహితమైయున్నది లాక్షణ, లాఘ క్రొత్తగా దా వివక్షతయందలి యోగమును అనిభావ్యమగు నకరు పునః ప్రకృతి ప్రసారమున రోజుకొన్నిటియంగీకరణముల వస్తువుల గుణములతో ప్రసారమైనది క్రొత్తారణముల గురియై

అతనినే గ్రహించుటకున్నది అందు వికృతి ప్రసారమైన గుణమును మానవుడు గ్రహించి కర్మణవాదకళాబద్ధమైన నా వస్తువును పిరికియొనకవచ్చును "ప్ర" యను లోక అరచ్చు దాని వివక్షలక్షణముగ తోచుటలన మానవుడు అచటికి లోక లోక క్రోత్వములనే వ్యవహరించునందవచ్చును

"దివ్య కేవల మర్క ఉరగ" ఇత్యాది కల్పము నీదలము ననే యేర్పడియుండుననుటలో సంకేతములేక లోకము నాకు అను రెండవి నువయోగించి నీరు త్రాగుట పినుగు లక్షణము కేవలముతో నొప్పియుండుట, ప్రాకుట ఎవరే ముందు నకు దోషము — అనునవి వివచనముయొక్కయు పామయొక్కయు లక్షణములు "పామ అనేది ఒకేప్రాకృతే మర్క ఉరగములను వర్ణయవనము యంబునూక గమనించవలసింది ప్రాచీనభాషలో వర్ణయవనము లెక్కా. ఎవర ప్రతీకములందరి జనులు అయితా అంతుపులను కలిపి నాని వనివస్తువు నాని వివిరంజనములను పురస్కరించుకొని నానికి వాదకళాబద్ధమయ కల్పించుకొనియుండు పది తోచుచున్నది నెనుతగిగ కేక తిరిగి బిల్లిగ మున్నగు వర్ణయవనములను గమనించునది అనేకములగు వాదకళాబద్ధముల ప్రయోవాదకములనుండి మృచ్చియించుటకూ భాష మానవ కల్పితమను వాదమునకు పోషకమని Herder అభిప్రాయము దాని ఖగ్యైవకల్పితమైనచో నానువాదకమృత్యుయే మొదట జరుగుట హేతుబద్ధమగునకల నుంచి అకవి ప్రశ్న ప్రకృతినవలెనామను ననునదియు భాషనూ క్రమముగ నేర్పడినను వికవి వాదన తర్క బద్ధము ననునానము పది అంకిరంపక వస్తువు పామనవ ప్రాచరమునందుండి గేయసామ్యకమునకును సావ్యసంహితములకును ప్రాచావ్యమనిచ్చి యుండలి భాషను పరికిరించవలెను Herder భాషను ప్రాచీన భాషవర్ధనకును పుష్పిభాగసంబంధము కలది యాకరు గుర్తించినారు భాష సారస్వతస్పృహకి సావన పిగులునాప్రిహిత భాషమే సారస్వతము కవికృతము నగునని అతగి అభిప్రాయము తాచియొక్క అత్యు భాషయందు వ్యక్తిమనగ నని యాకవి భాషను

వివర్గ సంబంధవాదము — అభిప్రాయముల విగ్రహము, వివర్గమునగు సాంకర్యసంబంధము కలదియై నా కాలముననే వాగ్యములగు వస్తువులకు పునః పంపులములేకనే వాదముల నిర్మి. ఎంకు" వనియు భాష యాచివముననే యేర్పడినదనియు లోక - కలము యాలోచనంపమున వ్యాపితమవునది దీనిని ప్రతిపాదించినవారు Max Müller అను భాషాశాస్త్రజ్ఞుడు ప్రస్తుతించి ప్రతివర్ణమునందును నొక ప్రత్యేకము విలక్షణమునగు "అను బా." మొదటి యుండుననియు, నాకాలమున వాదమవుతు లోక మర్కము అ అనువాదము వ్యక్తిమనగననియు తెలియవచ్చుది

అట్లే, బాహ్యవిషయము ఇంద్రియములద్వారా మానవుని హృదయమును స్పృశించుటకే వశమై హృదయమును, వాగింద్రియమును కదల్చునట్లు బాహ్యగుణమున వ్యవధానము లేకనే కదలింపవలెనని వాదము ఉత్పన్నమగుచేయునది నీ వాదము తెలుపుచున్నది కాని మానవుని హృదయమునకు బాహ్యవస్తువులతో నింద్రియములద్వారా సంపాదించే ప్రేరణకేవలం యుక్తవృద్ధులగు వాడను ఆ మానవుని వ్యవహారములపైనే వాదరేఖకాని ఉద్వేగవృద్ధులగునైతే వాదరేఖకాని వస్తువాతకము కాకాదు లేదా మానవహృదయము కేవలవస్తువుల నివేశనావారముల సుక్ష్మవృద్ధిచేయుటకు సమర్థమైయున్నదనియు ఏదానియైన మానవప్రకృతి యితర వస్తుప్రకృతికంటెను విభిన్నమనియు వంగిఉంచవలసియుండును | ఇది యా వాద ప్రమాదహృదయమే నిరసనము | ఎల్లప్పుడున్న అర్థమగు వస్తువునకు నిష్కలాంతరం లేనప్పదానయు లేకైర్పడినవను ప్రకృతి సహజావస్థను తులనకు కనుక ఈ వాద మంగి కృతముకాదు అలాంటివే యీ వాదము హాస్యావ్యవహారములే దీనిని ప్రతిపాదించిన Max Müller తాత దీనిని విడిచివేయవలెనని ఈ వాదమునకే దీనిగురించిన వాదమును విరూపక మానాడే విరసికనది

కర్మావశ్యతావాదము —వశమవశ్యతలు లేయి ద్వయములను గను విడిచి మానవుడు అయోగ్యమైనదే కాని సంజ్ఞలుగ నేటికొని వ్యవహరించ వలసివలెననియు వా వంజ్ఞలే భావములకు వానవాతకములుగను, క్రిమీవాతకములుగను పరిణమించెననియు రాక వాదము ప్రాచీనకాలమున ప్రతిపాద్యమైనది దీనికి కర్మావశ్యత వాదము పేరు (Ontologicalness) కలిగినది కోణులవచ్చి "కుణ" "గుణ" "కోణ" అని విభజింపవలెనని దర్శన సమక వింద మానవుడు కుణ (Ontology) కోణుల కోశం కల్పముల వనకీ వాతకములుగా చేసేవాడని అట్లే కుక్కురీయు "గురు"మగు ద్వంద్వివిధ కుక్కుర, కుక్కుర కుక్కుర అన కల్పములు ఏర్పడియుండును కోశ లేయి "మక రాక కాకరాక" మున్నగు ద్వయములందు కుక్కుర, Ontology కల్పము లేర్పడియుండును అట్లే రాక రాక Ontology కల్పములున్న ప్రేరణకేవలమో వందే మానవేన హృదయ యోగ్యమగు మాత్ర ఈ కర్మావశ్యతాశ్రయ ప్రాబల్యమును గనుపించి కొన్ని యాదాహరణములు విద్వి యుద్ధాదులు విద్వి లేయి "కృక క్లక" కల్పావశ్యతవినిధి కృక వాత కృకలన కల్పము లేర్పడినది కృకవాతకలపము నెవరికి కోశపుంజనకుణక వాతకములే యుండును గనువిందగనది కర్మావశ్యతవినిధి యల్లక కల్పములే విష్ణుప్రాణులు వాతకముగ

వినిధివది "రాక ఇతి కర్మావశ్యత ప్రదివం కలవిష విజాలిం" అని యొప్పుడు కర్మావశ్యత కుదాహరణము విద్వివాదుల వాదమునం దెరుదేవాదుల వలములకొద్ది యొరుతురాగా గెలిచినవాడు "కిం కం" (౨౨) (ఇంకా ఏమొక విషయమిది) "మరి నే వల మేమి" అను వాదావధికి అందుగుండులబట్టి "కింకం" కర్మావశ్యతమంది "కింక కల్ప ప్రేరణకేవలమిది వినిధివలెయున్నది వానరులగు వ్యక్తి (రాక) యానకుని క్షోభకుని దీర్చుచు వింకను వియ్యవలెననినాడై "ఎక అన్యమి" (అన్యము (వింకను) కొరుకొనుము) అని సేవదే అందుగుండులవలన (మక + అన్యం) విదాన్య కల్ప ప్రేరణకేవలమిది అన్యకృత్తి ప్రకృతివలెనది, కొన్ని వ్యక్తిగతవాదములులూక విశేషిస్తేవనిది వశంతరి యర్థాంత కల్పాలు కల్పములు అవసారింపరాదు కాని యీ రెండు కల్పములు హేళన చేసెదని ప్రేరణక "వియకము" (Nidana) లగుటచే వానిని ప్రమాణములుగా గ్రహించునట్లైతే లేదు సుఖమ మరయు జంజం అనునవియు ఇట్లాది కల్పములన్నియు ద్వంద్వములకలములే యని పాశచియ సంగీతంబందాదు దుండుని లేదీ కమతయకము, Dham మున్నగు కల్పములన్నియు ద్వంద్వముకలమున నేర్పడినవియే ఇట్లు సమస్తము లాకృతమేరాక యొక్క వశంతరి పాశచియాది ప్రాచీన కాలములవాత కల్పము కృతిని గనువిండుటకాక కద్యవలయును కద్యవియున్నాదు కాని భావయంతరి కల్పములకే ఎక్కువలాగనవ కల్ప వ్యక్తకృత్తి యావ వీలైతే దావశ్యములకలములకే కొను నుకీ అంగీకరించలేదు "వ కర్మావశ్యతవినిధి కల్పావశ్యతమ" మరెందు నీవాదమునకు ముఖ్యగుని రాకమానవలె వింక వశ వశ్యతల ద్వయం వశమవలెనని వాతకకల్పముల నేర్పరచుకొన్న మానవుడు కవశేహసంబంధ కల్పములనుగూడ అనుగరించుటకు వలయుననుట హేళనలెట్లునున్నది ప్రాచీనకాలములవాత మానవులవల్ల ఈ విధమున నేర్పడినట్లు నిదర్శనములు లేవు ప్రాచీనవాదములను గల వ్యక్తి వాదములకు ఈ వ్యక్తకృత్తి ప్రదర్శించుటకు హాస్యావ్యవహార వాగ్దోష కనుక, కర్మావశ్యత వాదము కొన్ని కల్పములకు వాగ్దోషమే వ్యక్తకృత్తిని విరూపించగలది కాని లాభివ్యక్తివిధానమున ప్రదర్శించరానిది ఈవాదమునకే వాదావధము హేళనవాదము కలిగినది

ఆపేగతవాదము —క్రిప్రమంగల భావనేగ ఆపేగ ఆపేగతం కాలమున ఆపేగతమేకమై విధింపంద "అహో హా అయో అహో" మున్నగు ద్వయములందు భావ యేర్పడిన యి మరెయివారము కలది ఆపేగతమేకాదుల కలిగినవ్యయ ఆప్రయత్నముగ నేరేయివేకల్ప మున్నకనుగుల ప్రసిద్ధము కాని యిదికల్పము లిదిద్వంద్వములు భావయించ గల మాంద్యములన్నిది

[illegible][illegible]

ఇట్లు ప్రైవేటుగా భాషయించరి మేరో కొన్ని కట్టములకు వ్యక్తిని చూపించుటకు కారణమువేకాని వస్తుగ్రహణ భాషోక్తిని విరూపించుటకు సమరముకాదు

విధి క్రమంకములతో ఆచరింపించుచున్న వ్యాకృతివివాదము ననుసరించి తాదయంకయ రాకులముండి యుక్తవృషైవది అను నొకవాదము వ్యాప్తికేవలమిది కర్మములన్నియు శ్రీయావాళ కమలగు రాకులముండి యుక్తవృషైవదనం వారము కాకటాయ

మరికీ ప్రతిపాదికనైనాది దీనిని గ్రహించి నైరుత్తులు ప్రతిబింబము
పడును మానవాచార్యులనుండి వ్యక్తమైన జ్ఞాన ప్రయత్నించినారు

“హనుమత్పూజానాటి కలకాలయ” నైపు కనయనం”
 తులారమునవరసిం క్రియారత ఇతనయనగుణాల యొక్క
 పుణ్యమైనది అంకితంవలెనయినందున తానైన కలకాలయను
 మామవుల కలకాలయమును, అంతరంగికంగా కలకాలయను సుగ్రు
 తుల్యమైన యాహుత్యములను అనుమానము వల్ల క్రియమైనదియందుకు
 క్రియమైనది యాహుత్యముగ కలకాలయను కలకాలయమైనది యొకక్రియ
 నైపు ఇది మామయినదివలెనయిన తానయినదియనునది

[illegible][illegible]

అంక తేర్చుడి ప్రయోగములగువల్లను క్రియారహితములు సంపూర్ణభావబోధకములై యుండినవి నెవ్వరినను విద్యును యచ్చని "అచ్చి" అను రూపము ("అనం అచ్చి") "నేను ఉన్నాను" అను సంపూర్ణభావమును బోధించుచున్నది అట్లే భిషగ్గతి, వర్తకే, జగము మున్నగు రూపములు సంక్షిప్తార్థము లని చెప్పవచ్చును హా ర మున్నగు మూలరాక్షసి లలిప్రాధిమ్యము లనియు దేశంక వస్తులందా ప్రత్యయాలకలతపులు తరువాత విద్యుదీనననియు అలీప్రాధిమ్యము కలదు

రాక్షసము క్రియావారకముని భావమునై యుండుటయు నతము ఐద రాక్షసితే రోగ్యమగునది క్రియారహితా లేక క్రియావ్యాపారమా యనవలయునుక విస్తరిప్రాధిమ్యము ౩౦వ రాక్షసితే రోగ్యమగునది వంతుగునియు వ్యాపారము తిథాది ప్రత్యయములకె పెక్కువగుననియు మహానకులం అలీప్రాధిమ్యము

"వంతులకలం రాక్షసితే వ్యాపారః ప్రత్యయోః"

గుగోళాది క్రియాయుగల రీతిలీప్రాధిమ్యమునకు విష్ణులు కలామ హలమైక వ్యాపారమే రాక్షసితే రోగ్యమగుచున్నది వివరము

"వలామహారో వ్యాపారమని రాక్షసితే"

వ్యాపారమే గమ్యమనగునప్పుడు (ఇతిబోధ) అనంతర ప్రత్యేక కల్పముల క్రిందింపు నట్లుముకలమే విశ్వమైవది యగుటచే వంతుగారిరూపవలంబి సేవనపుచ్చుమగు నట్లు రాక్షసితే రోగ్యమగుటచే వంతుననుకు ఈ లలిప్రాధిమ్యము క్రియాయుగలమ నై యాకరణమునూక అంగీకరింపినాడు

కాని రాక్షసయంతరి కల్పములన్నియు రాక్షసయంతరి వ్యక్త్య స్తుమనైవమని విష్ణుయంతరి సాధ్యమనాది కనుకనే గాగ్గిది క్రియారణ లాభానుభవే యావారమును ప్రతిపదించినాడు

"వంతులకలం గాగ్గి క్రియారణం కేక"

ఉత్తరీవర్తమనకు చెందిన కల్పములు వ్యాపకవిరావమునకు లొంగవు పుష్కలై విహారివలది కల్పములు యోగ్యాలు 'అనంతకాలము' అపృథక్వస్తుము "ప్రాప్తక్రియ" అని వ్యవహరించినాడు సాది హుక పనికి పుష్కలైవి యావ ప్రయత్నించలేదు అట్లే ప్రయత్నము అశక్తియను కృతకము నని యుతకు కలయించవచ్చును నితకృతయమౌతము తను విష్ణుంబోధమై అపృథక్వస్తు కల్పములనుకలం భావవ్యాపక కృత్రిమపుష్కలైకలంబునాడు రాక్షసయంతరి కల్పమతేర్చుడి యుండినదే నోకక్రియావ్యాపారమున కలమైన ప్రాణములన్నియు వాకవారకముతోనే వ్యవహరించబడియుండెడిది

మార్చి 1968

"గమ" రాక్షసయంతరి "గ"వు అను కల్పమేర్చుడియుండి వదో వాక్యము అపునకు హక్కుమేలాక గమవ్యాపారాధిమ్యము లైవ ప్రాణములన్నిటిని వారకమై యుండెడిది మరియు వ్యాపార మునందుక నామము తేర్చుమదో ప్రాధిమ్యము వనేకములగు వ్యాపారములముట్టి రాక్షసయంతరి రాక్షసయంతరి కేవలము యుండును అదియువారక రాక్షసయంతరి హక్కుమే మానపు లొక మగుట వ్యవహరించుచుండినటులు క్రియాయుగల కేవలము వ్యాపారి శక్తి యేమాత్రమును వ్యక్తముగాని అనవద్యములకు ఏక్రియా రాక్షసయంతరి వారకముతేర్చుడిని వస్తుప్రక్క యుండునవక మానకు కనుక రాక్షసయంతరిమే రాక్షసయంతరి కల్పారంభం కలదు నుకల్పమైనవలకు పొంగును

రాక్షసయంతరి కల్పకల్పముల పలుమునకు వివి వర్తించునే భావి భావనముగల్గవచ్చునను వివి వివివివివివివివి మునియ వ్యవస్థ ముల యుక్త్యక్తి సమగ్రభావోక్త్యక్తి కాలాంతి మానసికప్రవృత్తి లావ భావ్యవ్యవహార మగుటచే నోకవిద్యుగల మానసిక అభివృద్ధి ప్రపంచమునకు లావ రీతిలీయగునది చెప్పవచ్చును అతలాది యొక్క యద్వితీయ్యక్తి దిక్కునకు విశ్వకలము అకరమము— ఇత్యాదులన్నియు లావలో విహామనై యుండును మానసిక యద్వితీ విశాసమునకు తక్కువ తేవరయల యెట్లు వాక్యమునాదో అట్లే లాది వివయమునకుడ ఉక్త్యక్తినిరూపము సాధ్యము కాదు

విద్యుత్కలముగు లాసానినయల మణుకల మొదల కల్పము (వియద) విద్యుత్కలముగులన్నిటిని విద్యుత్కలములు ముఖ్యమే ప్రాచీన రివిషయమును విద్యుత్కలము గల్గించినాడు లావోక క్త్య మునుగుగొల్పి విద్యుత్కలము తేర్చుమదే వ్యక్త్యక్తి వివయముక గుక మహామంక క్రియారణ క్రియారణాది శక్తినికలం కలి ప్రాథమికము తేర్చుకనది

కల్పభావముగుగొల్పి ర్యించును మొదల కల్పము నేమి యని ప్రశ్నించుకొని వస్తుము అధ్యవంతును వగు ర్యించునే కల్ప మని ప్రాచీనము విద్యుత్కలమునా లాక్షిగుణక్రియారణంబును విన్నయైవి కల్పములంబు వివి వివివివి యలీప్రాధిమ్యము మది కొందరు కల్పము చెందినందుని వివరించి వానిని ర్యచి, వర్తమ మది వ్యవహరించినాడు తేవరయలగు వాక్యములముండి యుక్త్యక్తుమగునది వ్యవహార కల్పముయియు వివిరవ్యములగు వివరయలకు ఓలగునది వర్త్యక్త కల్పముయియు వివిర వివరణ వర్త్యక్తమైవి ర్యచిమాత్రమే కల్పముగ గొల్పి కలంకరించినాడు

మహాకల్పంబువ్యవహారంబు వాగ్యరమంబో నై అరియొక్క యేమ వర్త్యక్తమైవి అనగా క్రొత్తగ్రాహ్యముగు నై అరియొక్క

నంది వివిధవృత్తులను పుష్కలములై యున్నవని భావము వచ్చునులే కల్పమని కంఠకువాడు విశ్వయంది తదభిప్రాయబోధకముగ ఉపదేశమహరించి వ్యతిరేకముగా

“వృత్త ఏవ తత కల్ప ఇతి తదభావవర్షణ”

కల్పము విశ్వమో ఎవకల్పమో అనువిషయమున నై యాయాకులకు మహాసంభయమును ఏర్పాదించియుండు కలవాడై యున్నాడని వాగ్వినియోగములచే కల్ప ముకృత్తియగుచున్నదని నై యాయాకుల భావము ఉత్పత్తి యిటు వరుము ప్రాకారమునకు సూచించును అనగా ఒక వస్తువు వృద్ధిచేర్చినవస్తువో యది యంతకుముందు లేదనియే యీవును కనుక వీరి యభిప్రాయము ననుసరించి కల్పము ఎక విశ్వకల్పము లేదని తేలుచున్నది వాగ్వినియోగముల కల్పమును ఉత్పన్నములేయుటలేదనియు “ఏవ కల్పమున ఉభయకృత్తియై యేయ దన్యవిధియై మహాసంభయ భావము ఎవకృత్తియై ఎను వని చూడగలుగులే కల్ప వివరవర్ణన యీమధ్యనియు “ఏవ యావత్తయి వాగ్వినియోగములచేర్చి వృత్త క్రమైవభూయే గమ్యభూయగుచున్నది కావున మహాసంభయ భావముక కల్పము విశ్వమైవని

“తతో విశ్వకల్పకల్పయోరభావద్వారా ప్రయత్నైవభివ్యక్తతే”

అన్య క్రమగమనించ విశ్వమగు కల్పము వాగ్వినియోగములచేర్చి అభివ్యక్తమగుచున్నదని వీరి భావము వీరభావనచే ఎర్పాదులు దృగ్వికరములగుచున్నవియేనా లేదనివచ్చుములు వృద్ధియై జనుటలేకనే దీక్షితప్రాంతలమునకే సయస్వగ్రాహ్యములు భావింపబడి రాజవంశములుగానేవి ఇంద్రియగ్రాహ్యయోగములుగ నొనర్చుటయే దీనిమనవలది ప్రయోజనము కనుక దీనిము అభివ్యక్తము మాత్రమే యగును అనే అన్య క్రమగమన్న కల్పమున శ్రవణ గోచరముగ నొనర్చునది వాగ్వినియోగము

“యథా మహాదేవీపాదీ అభివ్యక్తాశ్చ ఇన్ద్ర్యే

తదభివ్యక్తతావప్రసాదో ఏవం ద్వంద్వే స్వాద్యోక్త్యవసంస్కృతేః

ద్వంద్వే (Sounded) వస్తువునకేవలవిద్యమనియు వస్తువు అభివ్యక్తమైవచ్చును అర్థమి అభివ్యక్తమగుచున్నదని మహాసంభయ భావము అభివ్యక్తమగుటకు భారణములగునది అభివ్యక్తములు వాయువంశంబయినైవ సంయోగవిధానములే ఈ అభివ్యక్తకృత్తి భావణములు

“సంయోగవిధానావేన అభివ్యక్తా విశి వశ్యేయః

వ్యధియొకకృత్తి విషయమున మహాసంభయ అనుబంధించిన విధానమిది

వాయువుయొక్క సంయోగవిధానములకు ద్వంద్వవిధియొకటిగా ప్రాధాన్యమున నై యాయాకులకునకే పంగిరించినానా కాని

తదసంయోగవిధానములే కల్పోక్తకృత్తి భారణములగుచున్నదని వీరి భావము ఒకానొకభారణ మారణమునా భావభూయసన వర్ణనలకు మగువృత్తియై, భారణమున కొంగివంటివే వలయునట్లయియు వగు విషయము విశ్వముకావాలని అట్లే లక్షణములతో నొకప్పుడు యిటు విశ్వముకావనియు వది వాయువంయోగవిధానముల మూలమున నుత్పన్నమగుచున్నదనియు కనుక కృతకమనియు వ్యాఖ్యనునది విశ్వయందివాడు

“తస్మాదుత్పన్నకృత్తే కల్పో నభివ్యక్తతే”

వాగ్వినియోగములచేర్చి కల్పోక్తకృత్తి విషయము అభివ్యక్తమై కల్పము వీరికరంగవ్యాధ్యమున ప్రవరించి శ్రవణేంద్రియ సంయోగము వలది గ్రాహ్యమగుచున్నది కల్పోక్తకృత్తి ప్రేక్షిక ప్రయత్నమునకే అనుసరమగుచున్నది మరియు తీవ్రము మంచిము అను గుణములునకే కల్పమునకు గలంత తలవాగునవి విశ్వకల్పంబులమునా కావనియు కావున వీరిలక్షణములతోనొకప్పుడు కల్పము విశ్వముకావనియు నై యాయాకుల విశ్వయము

ఇంద్రపాఠము విషయమున నై యాయాకుల ప్రశంసించివి వీరికరంగవ్యాధ్యము ముఖ్యముగా గమనింపవలసివది

ఉత్పత్తిమత్తేకమి వీరికరంగవ్యాధ్యమే కల్పక

కల్పంబోక్త్యాత్మా శ్రవణేంద్రియవ్యాధ్యై సంపదతి

కల్పము వ్యాప్తవైచిత్త్యం “ఈ క్తితో ఆర కల్పవరసరం యొకకృత్తి భారణమగుచున్నదనియు పట్లకృత్తమైనైవ కల్పములతో కనవలది శ్రవణేంద్రియములు కాకే కానిదే గ్రాహ్యమగుచున్నదనియు వీరి అభిప్రాయము ఇందు ప్రధానము (Transmission) సంబంధితో వాయువంశముల యత్కృత్తమగుటయిటు వీ కరంగ వరసరంబాధా కాలిక కృత్తి (Sounded Energy) శ్రవణవ్యాప్తమని యిటు కృత్తిప్రయోగమునచే విధానమైన విషయము సంక్షేప భారణములుగా అనుమతం ఉత్పన్నమైన యొక కరంగమునందు ఉన్నభావవరసరం యత్కృత్తమైనై యిటున నెట్లు వ్యాధింబుచున్నవో అనే వాగ్వినియోగపాఠములే మత్కృత్తమైన కల్పములందీ కల్ప కరంగము లేర్పడి (వీరికరంగవ్యాధ్యయమన) వ్యాధింబుచున్నవనియు భావము

యొక్కరంబైనై యొకకల్పమునందు వలదికల్పము లొక్కనానిగా తీవ్రప్రవేశములం ఉత్పన్నములగుననియు వది మరల పట్ల కల్పము లనేకములు మత్కృతమగుచునదియు నొకభావము కలది దీనికి కరణంబోకకవ్యాధ్యయని వ్యవహరము

వాయువు అణావులు క్షావము—ఎవరిలో ప్రశంసించక

లేదు కల్పోక్తకృత్తి విషయమందని ప్రాధాన్యం యభిప్రాయమైనట్లు వ్యాప్తవైచిత్త్యమనందే తెలియుచున్నది

“వాయోరణాణాం జ్ఞానస్య కల్యాణకర్తృవిష్ణుశ్చే”

“తైత్తిర్యుపశేదో హి ప్రపంచేష్వనమతః”

కల్లోత్పత్తివిగోర్న ధిర్మతుశ్చయం యదియమేతేతియమేతేతి

కల్లోత్పత్తి కల్పసారముల విషయమున వాయువునకుగల ప్రాధాన్యము కల్పియప్రయోగవిష్ణుము ఇది ప్రాచీనకాలముననే కానికలలే గుర్తించియుండియు గమనించగలిగినది వ్యాసుని ప్రేక్షింపించి ఓంకారమునకు రెండునాళ్ల కల్పము అకారమునకు అంకితమిచ్చినది అంతరప్రకృత్యయమే ప్రేక్షింపైన వాయువే వాగిం ద్రాయోనిహకమై కల్పమగుచున్నది కల్పసార వివరించివారు

“అంతఃకాయః ప్రయతేనైవ వక్తరిత్యానువ ద్విధా
స్థానేష్వనిహతో వాయుః కల్పకర్తృ ప్రపంచకర్తే”

మహాభారతమున ప్రాణానికలయించుచు, వాయువే కల్లోత్పత్తి విషయమునకు ప్రధానమని వివరించబడియున్నది

“ప్రాణాపానా వృత్తే రేచి వాగ్ నై విశ్వంహి తిష్ఠతి”

ప్రాణమను మార్పుకమునకును అపానమను విశ్వానమునకును మధ్య గల వ్యాసమనెడి వాయువే వక్తృనియతి, వాకారణముననే తానెవలెదర్చుచును ఉత్పాదనికానములయే తెలుసును ప్రపంచమున వనియతి భావోగోచరమనెట్ల వివరించుచున్నది

“అథయః ప్రాణాపానయోః సంధిః క్ష వ్యాసం హి వాక్
తస్యైవప్రాణసంహారేన వాతమభివ్యాహరతి”

కల్పకర్తృమయోరేహక అంతరవాయువే కల్లోత్పత్తి మూలమని తెలుపబడియున్నది వ్యక్తమునయింపిన అర్థమును బుద్ధిపాహయ్యమున అత్యుచితముగాని కల్పసారమునకై మనస్సును ప్రేక్షింపించుచున్నది అట్లు ప్రేక్షింపవలయున్నది రేహానిమగుచున్న అనిహకమై అంతరవాయువును కలిపివేయుచున్నది ఈవిధమున సంకలనమైన వాయువు క్రమమున మార్పుకముగ వ్యాపించి వాగిం ద్రయములను కెందుచున్నది

“అత్మా బ్రహ్మకమేత్యాత్మావే మతే యం శ్రే వివక్షయో
మతః కాయోగ్నిమాహృతి వ ప్రేరయతి మారుతమ్”

ఈ అగ్నిప్రాయముననేక లంకికరించివారు కలరహియును కల్లోత్పత్తి కెక్కున ప్రయత్నమునవలెను తెలుపుచు కల్పముకన్న ముగియలే వాయువేయి రేహానికముల వ్యాపించుచున్నది వివరించివారు మేలవలె వారిమంది లయియలేదని వాయువు మార్పుకమున విస్తృతమైంది, కలకాలమున వలదిరములగు వివర్తములలో పగులుచున్నది విష్ణుని పది మూర్తిములతో వెనుకకునుచు కల్పమున కరించి వివిధకలములను కలగజేయుచున్నది

మార్చి 1958

“వాయోర్నాశేతతః, ఉరపిది ప్రిత్య, కంశేపివ రిశః

మూర్తానమాహ-త్య సలవ్యత్య, వశ్రేపిదరవే విదిరావ

కల్పం అభివృద్ధితే”

ప్రేక్షింపించు — అర్థవ్యక్తికరచేర్పు కలిగినపుడు మనస్సున కల్పోతే సంయోగమేర్పడుచున్నది ఈ సంయోగమే కల్పోర్వారణకు హేతువు ఈకల్పముయొక్క యుర్వారణోత్పత్తికరములగు కల్పము ప్రకృతిజ్ఞయే కలది ఉర్వారచేర్పునంతరము బయట ప్రయత్నములనే వాడుచు ప్రవర్తనమగుచున్నది అవాయు మార్పుకముగ ప్రసరించి కంశాదివాగింద్రియములను తాళి కల్లోత్పత్తి కలిగించుచున్నది

“శత్రవర్షంవశత్యోత్పత్తి రాశ్యమహిః సంయోగం
స్మృత్యేవేన ద్వర్త్యోర్వారణేర్నా తదవంతరమ్ ప్రయత్నః
తమవేక్షమాతా రాశ్చవాయుసంయోగో వాయో కర్మ
జాయతే వ ర్ష్యం గవ్యం కంశాదివనిహృతి”

అంతఃకరణ ప్రాణంధ్యముననించిన వాయువే, కర్మకర్మకర్తృమయగు కల్పసారముగ వివర్తము వొందుచున్నది కల్పసార తెలుపుచున్నది

“అంతఃకరణకర్తృస్య వాయోరక్రమతాంకః
కర్మకర్మణసమాధివై ప్రేక్షనవచిత్రతే”

ఈ అగ్నిప్రాయమును వ్యక్తపరచుచు పుణ్యకాల తన వ్యాభాషనమున కల్లోత్పత్తివిగోర్న వలదివరణం వొనంగియున్నది కల్లోత్పత్తి వలయు వాయువు బాహ్యమైనదికాదు అది అంతర్యుచితమైన వాయువు నాటి మంతలమే వాయుస్థావమని పారాధర్మముగ నేటి ప్రాయమైయున్నది ఇందుండి లయియలేదని వాయువే క్రమముగ మార్పుకమై ప్రసరించి, వాగింద్రియములను కెందుచున్నది అవయము

తాత్వికం అగ్నిప్రాయము కొంతవిష్ణుముగ మున్నది విస్తృతీ స్థానమగు మూలారావమునందున్న వలప్రకృతిలక్షణము ప్రేరణ లభిస్తున్నదనియున్నది తాత్వికం భావము ప్రతికల్పమునకును మూలార్పావము మూలారావమియు కలలంతలది యారమున సుప్రయత్నము విస్తృతమై కల్పసారమున వర్ష్యకర్మగు చున్నదియని చీరి అగ్నిప్రాయము వాదనవృత్తి వర్షకా జలగురువునవియు, ప్రతి ఉర్వారసవిశ్వాస కల్పయించుచు ప్రాణ “హను, హను” అను అవ్యవస్థలగు రెండువ్యవస్థలనే యేమనియు వివరించబడియున్నది

ఈకల్లోత్పత్తి విషయమున మన ప్రాచీనతా కాశ్యపు కిర్వానప్రాశ్నము గమనించగలిగినది రేహానికములం దగ్ని

కందయిది విడిచి కేరళమున వ్యక్తమగుచున్నదియను
కాత్తికుం అధిపతియను ముద్రముండును కన్నుచే ప్రసంగ
మదియొక నోక అధిపతియను ప్రతపన్నయైకక. సారమును
కన్నుచే ప్రాసపాక్షిత్వాత్మకములలో కొందరు నమ్మియు
వరహాపునందు విహించుచున్న అవధిలేని క్షిప్రజ్ఞ వస్తు
కత్తయను కత్తియని చెప్పబడుచున్నది తోచుచున్నది ఈ కత్తయనే
ప్రాసను అన్నితేశోద్భవములే విష్ణుహరినిరవ్వలే వారియిది
ప్రాసయను నేటి కొత్తవిజ్ఞానముతో మళ్ళియొందగంటి కత్తిత్వత్తి
యందు మొదల వికాశముగను మనములే ప్రేతమై వానిప్రదేశము
వందు విహించుచున్న అంతరవాతపునకు ప్రేతమగుచున్న
యియి వల్ల ప్రేతమైనవాయు పూర్వముగ ప్రవరించి క్రమముగ
దర్శయించుచును దానియెప్పుడును పరిశ్రమయియున్నది ప్రాసే
ప్రపంచముయొక్క వైశిష్ట్యమునందగును ఏమియు మూలమని
ప్రాసను అధిపతియను మనముయొక్క తుదిమూలమే వాక్కి
యిది నది దేహాశయగు తోకత్తియొక్కపాపాచర్యమున
కానియనియిది కొందఁగొల్పినదియై తెలుపుచున్నది

“వాగేన బ్రహ్మజ్యోత్స్వంసాదాః
ఘోర్వాగ్రా జ్యోతిషా తాతత తపతత

వాక్కు మనముయొక్క సారమునందును నా ముగియని అంధ
కుంభాని అధిపతియను వాక్కునందును మనముగల రాజ్యమును
కర్మమునందునునులననే వాక్కు తదంగమును సారమునును
నగును వాక్కు తేజములే కర్మయొక్క ముగిమేనాని అన్ని
యొక్క సారమునందును వ్యక్తికమైన వస్తువునందును
తేజోవినకమే వాక్కుని వస్తువారితోకాదు అధిపతియైనట్లు
తోచుచున్నది

మనముయొక్క ప్రేతని కారణముగా అన్నియు వాయు
పుం కర్మయొక్కందును ప్రసరించుచున్నది ఎందుచేతను జ్ఞానము
నకును అజ్ఞానమునందును ప్రభువుమగు ఉపాధి అనగా
మనస్సునకు వాక్యతో సంబంధము కలిగిననాని ప్రత్యక్షియమే
సాధ్యమనాని అట్లు మనప్రతిభయై వానియొక్కవై వానిం
ప్రతిమమును ప్రతి రింతకేయియియున్నది తానెను రాజ్యముగ
పరిపాలించు అంతఃసర్వవిషయమై ప్రాప్తిచేతనకత్తి ప్రకట
మగుచున్నది వాక్యనడియవ్యాజ్యం తెలుపబడుచు మనస్సు
వానికర్మయందు సారముయొక్కమే వాయు మనస్సుయొక్క
సంకప్రతిబింబమే అంతంగకావలయును ఇట్లంబయియునును
పరిశ్రమయొక్క అంతంగము అభ్యుదయించుచున్నది దీనిని
అట్లనే రాజు సూచనననుసరించి మన మనకత్తయైతని
వర్ణించినాము

అధిత్వత్తి రాసారసారమునకు, ప్రాసక రాసారమునకు
మును తెలిసినామునై యాలోచనయందును ఎక్కువ కృషిచేసి
నాకు గ్రీకులు కల్పనంబందమునుగూర్చి విచారణగలిగినట్లు
చేసిందించి క్రీస్తునా అను రచనవలన తెలియచున్నది రాస
సాసారావికసద్వస్తువనయిది కర్మమనియిది తెలుపబడుచు రాస
యను వ్యాప్తియందుండినవి రాసను వ్యాకరించి (వాక్యమును వద
ముగా విడిచింది) విచరించు సారంబిందినవాడు అధిత్వంబు అని
చెప్పవచ్చును రాసారాగమలు విభక్తిఅను పరిభాషయనుమును
మొదల ప్రతిపాదించినవాడతే రాసావియతుక సరికొనవచ్చు
అర్థాంతరాయలో కొన్ని సంస్థ లేర్పడినవి కాని, వీరిసరికొన
యంతయు పూర్వకపుం కావ్యముల అవ్యవర్జయినవనకు మూలమే
ప్రయుక్తమైనది కావున అధిత్వత్తివికారమునందును గురించి
ఎక్కువగా క్షిప్ర తదంగకేవలమే చెప్పవచ్చును

“మవ్యయగమున విరిగిన సారవ్యక్తమగుచున్నదను రాసావి
రాసార్యమునమున కేక్కున దేహాశ మొనర్చినవారాని, రాసార క్త్య
రాసారసారమును గూర్చిన సరికొనవచ్చును “పెంపొందించలేదు
మతమునును సంస్కృతిని రాసారావనకే నెక్కున నంబంద
మున్నును కారణమున అలాదు మిక్కిలి గౌరవప్రార్థయైయున్నక
మంబందాది నవ్యమనందుచున్నవది వివిధ రకముల అనవి
వైరి ఎంతయు వారకమైనది అవధిలేని నమకంబులు వాగరికతకు
లక్షణమని పరిగణించబడినది అట్లే హిందూవాద దేవతాద యను
కారణమున పండితు రాసార నవ్యమిందినాని రాసారయియు హిందూ
అవ్యయంబున అధిత్వరాసారముగా విభక్త రాసారంబు కల్పమును
నెక్కువ కల్పమునందు విచారయించు కారణమందేకము ప్రయత్నించి
నాకు హిందూవాదము నుడిచింపటి యెక్కువకు ప్రాయశ్చిత్త కర్మము
రాసార వ్రాత కర్మమునాద్యము ననుసరించుచున్నది దీనివిజ్ఞాన
హిందూవాదమునకు వరము లింకరాసారంలో రాసారావై యొక
వచ్చునది అధిత్వవాదకి అలావందలకి వరములకు వ్యక్తమై
నమేయనను హిందూవాదములతో ముడిపెట్టబడు ప్రయత్నించినాడు
రాసావియతుకను సరికొనవచ్చునయిది నిజ్జీ కర్మకర్తకలో
నవదది

ఇదికా రాసారావ సరికారకమును బ్రహ్మకారకమును
అదే సాకారంబును ప్రధానమైనను వాగ్మయింబుతో దేవతాద
మరుగునవడిన వ్యవహారముననున్న జీవరాసాదు విషయములై
కారణమున రాసారంబు తెలియబడు అవకాశము లేకపోయినది
రాసారమునాద్యకలో సాకారా ప్రకాశకయందు ముఖ్యమని
మైనది మూలకావ సెనుకలిగినది ఇకరాసాదును కరుణాశా
మున వ్యాకరించుకొనకు రాసారమునాద్యక ప్రక్రియచే అదభి
మైనది వ్యాకరణ ప్రకాశకయంతయు రాసావి మూలమనే నవది

పది భావం మాత్రమే, విశాఖయక యన విషయము లేమాత్రమును గమనించవలెను. లాటియనున బోరియలలోనూక గ్రంథాంధ్రులయినను మాత్రమే గృహీతమునైనది ఉత్పాదనైనదిగనుననే నేర్పడి వ్యవహారముననున్న దిష్ట్యుహమయలను పరిశీలించ గమనించవలెను ద్వయం పక్షము ద్వయ నాల్గులు ముగ్గురు భాషాపరిజ్ఞానములయలంకరింతు రితికనుగు నక్షిప్త్యుహమయన ప్రాధాన్యము కలిగినది ఈకారణమున భాషాపరిజ్ఞాన విరావమును గమనించుక కవళామే లేకపోయినది

లాటియవ్యకరణమును నేర్పుటలో నూక పద భాషాభిప్రాయమును పాఠించవలెను కల్పవృక్షమును ప్రయోగముల నెకేర్పడినవో రూపలేదను తేర్పులలో గల కారణములెన్నియో— యను విషయమును వివరించుటకుండుట వనరూపకల్పన సుభావకల్పనలయలను వివరించుటగ వివరించబడినది కనుక ప్రమాణములవి క్రింద కవుల ప్రయోగములనుమాత్రమే సుభావములవి ద్వయముల నావి నేర్పుకొనెనే వ్యకరణలోనూక నావి పరిగణించబడినది అనగా, వ్యకరణము భావక వివరణనుగలకు మాకుగ కావనముగ వివరించిన వివరణకావనముగలకు వియల వ్యకరణము విరికావనమునది వ్యవహారవ్యవహార నాతియక నేమాత్రమును నై భావకరణల గమనించవలెను కొన్ని రూపములమాత్రమే పరిచయము గ్రహించి వారిమాత్రముల రచించుటవలన కల్పన ప్రయోగములు భాషాపరిజ్ఞానములే యైనవి వివరించబడినది లాటియ భాషాప్రయోగములు వ్యకరణవిరావములు ఇతరదేశభాషలకునూక వారధ్యములు వికసితవల్యములు నై నవి

విరులుపుల రచననూక పుస్తకహృదయన వకవిధవికల్పవ్యవహారముననున్న కల్పములు గ్రహించవలెనది కావ్యములందలి ప్రయోగములలోనూక పద్ధతియ విరులుపులలో నేరలేదు విరులుకు రచనాకలంక పద్ధతినే వారు కష్టముల కావ్యయోగ్యములను వది కలదనవి మాత్రమే గృహీతమునైనది ఈ కారణమునకను భాషావిషయకనుగు పరిశీలన కావ్యవివరణమున నకవి లేదు

వననెనిదియన కల్పములకుండిన బాని యను నాలుగేక పండితుడు మానవుల ప్రయత్నపుల్యకముగ భాష నేర్పరిచుకొన్నారని యూహించినాడు అనంతరకు భాషయే లేదనాడు కవల్యము నంధ్రులంతకొక భాష నేర్పరుచుకొనుట యిత్రోయితరు యీరించెనది. మానవజీవితమునందలి అవసరమును బట్టి అంతరంగికముగ ప్రేమ కారణముగా భాష ప్రకముగ పరిణమించియుండునది Huxley హునించినవిషయమే భాషావిషయమున లాటికర్తవ్యకరణము పిర్పడినది చెప్పవచ్చును వ్యావహారిక భాషను, పాపరూపక వైకల్య గమనికలవ్యకరణమును గమనించ

విలో భాషావ్యవహారమునాడు బోధనపదవి గుర్తించినవారిలో Huxley ప్రేమమును ఇతని ఆధిప్త్యానుయాయన కరువానాడును అనునదినిచూచు

లాటియను మానవుని కేమి ప్రకృతికృతవ్యవహారము వ్యక్తమైయుండునది Teneach అను భాషాకృష్టము పరిశీలించుటయితరలకు మనస్తవ్యము అనగా లాటియో పుష్టమయలగుచున్నది భాషను పరిశీలించుటలో దాని ప్రభావగుణములగు కల్పనలనంద భాషవ్యక్తిరూప కత్తి పుష్టత క్రావ్యక అనునావిది ముఖ్యముగా గమనించవలెను కల్పనలనంద పరిశీలించుటలో లాటికవస్తువులను భాషావార్యములను నాదియ కల్పములనంబ్బ ప్రమాణము కాలాను నూకన భాషములు పిర్పడుట నకునదియ కల్పకృత్తి కగన పోకల్య మెంచినదిక భాషయందు కలదు అను విషయమే యందు ప్రమాణము ఎదమును కూర్చుట్టి గల పాఠకల్యము అకృష్ట ప్రకృతికృతవ్యవహారము నాదియ కత్తి వ్యవకల్పకరణముల కేమానుక కత్తిపిరివిధియ భాషకత్తి వికృతమగును ప్రయత్నము మానముల నగు వ్యకరణ వ్యకరణవిషయమున పాఠకల్యము వ్యవహారకృష్ట పుష్టత గలకాలము—యెప్పుగునవి భాషావ్యవహార హేతువులు విద్యముల బాధ్యులందలి క్రావ్యక విధియనున్నది ఈ వివిధరూపములను పుష్టమయలలోని భాషను పరిశీలించవలయుండునది క్రమము నాదినిచూచు

లాటికర్త వర్తతి నకునదియ భాషను పరిశీలించి విరావమును పంపిచ్చులన భాషావార్యముల చెప్పవచ్చును నంబ్బకల్య కల్పముకో నొకప్పు ప్రాచీనవికవరణానుక్రమమును అనేకవిధవిధమున భాషాపరిజ్ఞానమును పరిశీలించకరించుటకో భాషాకావ్యము వ్యక్తికవిధియైనది లాటికర్తముగ గాభాషను కేంద్రముగ విడిచి భాషావార్యులని లాటికో వ్యవహారములే యి పాఠకవర్తతి కవచ్చి గ్రహించబడినది పిర్పిభాషలందలి పిర్పిభాషల వనముల నూపు భాషావార్యకవిధియను లాటికర్తములను కాలిగవరణము మాధ్యులవలన తెలియవగు న్యూమాత్రము—యెప్పుగు విషయములలో పాఠకల్యములగు భాషాపిర్పిలని మెగ్రముగ పరిశీలించి పరిశీలించి విశాఖయ భాషాపిర్పిలని కేంద్రము ప్రయత్నము బరిగి నది సంస్కృతభాషాపాపర్యములే భాషావిషయక పరిశీలనల ప్రకమునూకల్యము కేకవికొచ్చినది వివిధభాషలయందు కాలక్రమమున నేర్పడిన నాల్గులులనంబ్బ భాషాపరిజ్ఞానవిరావము తెలియబ కునూకమున్నది ఈ లాటికర్తవిరావము నవలించి భాషావికల్ప—వ్యవహారకృష్టభాషాపరిజ్ఞానములను గ్రహించుట లోయనకో భాషావికల్ప—అనియభాషను గ్రాహ్యమగునది కలందలి లోయన భాషాకృష్టల్యకృష్టవిధియే కరించినదియెనిది Schliether అను పండితు డీవిధమున మూల అభ్యుభాషావ్యవహారము నేర్పరచుటకునూక ప్రయ

త్పించినా బాధ్యతనిది. బాధా అధిష్టతనుకలముగాని యీ ప్రయత్నమునే గ్రహించగలుగుదుమనుట కర్థం బాధ యిచ్చుటను కల్పించియుగ వేదమున ఏ ప్రాచీనప్రవృత్తియు కల్పించినయెడల పాశ్చర్యకాలకాలమునుబట్టి యీర్ష్యనివ ప్రతిపాదనమునకు విరుద్ధము లనేకములందును కనుక నాక బాధా యుగమున నాకల్గి మొకవిధముగ మార్పునకు లోనై నచో, తత్పర్యయగమునకుకడ వట్టి మార్పునకుగాని లేదా, తత్పర్యక మగు మార్పునకుగాని లోనై యుండునది విశ్లేషించవలెను అట్లు మనము చేయి విధ్యయముల దాంతులకు మన యాహ్వానా దార వదియుండుననుట పరవరాదు వివిక్త గ్రంథములు వ్యవహారమున వ్యాప్తిలోనున్న గేయాయలు కాననములు—మున్నగు బాధా సంబంధములగు దారలను లెంక పూర్వపుది మనకు లభించ గలనో యొకవరకును మనము బాధామార్పునమును ఇదమిద్దరుది విధియంపగలము బాధాకామప్రస్థాంకముల నమనరించి అంక శీలము పూర్వము ఒకటి రెండు యుగములవరకును గల బాధా స్వరూప పైర్చితి యెంచినో కొంతవరకు ప్రదర్శించగలము అందుచేత బాధాప్రావేశముకడ ఇట్టివిధి విస్తారము చేయి జాములు జనము బాధాప్రావృత్తులు ప్రతిపాదించిన పూర్వక ప్రస్థాంకముననున్నది ననుకరించి యొక పక్షమవద్దకి ననునంది విధిలక గానిదివివో ప్రాచీనబాధావర్తనము కొంతవరకు గోక రముకాగలది ఇట్లవద్దనే “ఏదనకనక” మున్నగు వసీను లన లంబించియున్నాది ఈ విధిలకలకు ముఖ్యముగ మూ దారములు గలవై మొదటిది శిశులను రెండవది అనాగరికముల బాధా మూతవది బాధాచరిత్ర

వ్యక్తిశీలకవర్తనములు జాతీయకవర్తనములు దాం వరకు ననునదియనది ప్రాచీనప్రావృత్తుల విధియు దీనివనరించి చేలకొంది కలయములలో జాతి లొందిన దావస్తంబున్నది గర్భ స్థనికము నున్నగ్రంథనామము దాల్చిలో లొందుచున్నది విధియమగుచున్నది ఈ ప్రకృతివిధానములబట్టి యీదివనో బాధా వర్తనమునకుకడ విమార్గము ననునంది యుండునది నలుపు బాహించిదా ముగనజాతి బాధను వ్యధివరదాబాధలో ననున రించిన విధానముకలయు శిశువు బాధవ్యక్తికరము సంకరం బించి మోగింపుచున్న త్రియించి ప్రతిపాదించుచు విధి అభిప్రాయము బాధాప్రాధిభూతవత్తునకు శిశులప్రాచీనబాధావత్తునకు పాశ్చర్య కలయించునది యీ అభిప్రాయలకముగా బాధను అంబు లకునుకొనునది విధియంపరించి విధానమును మూర్ఖముగ వరించి యదో బాధ్యతనిధిని గ్రహించవలసివది విధి ఆగయము కాని యట్టి విధానమున పీఠాపాదోకలి అగుచున్నది విధియై వ్యవహారమునందున్న బాధను విధియ మొదటినుండియు వివగలు

గునున్నాన పైర్చింక వంశావళిను విధి విధియ వారి ననుకరించి బాధ ననుకరించుకొన్నాన బాధను బాధను లేది అనిమకాంక్షమున మూవపుడు బాధ్యతతో వసువరించ విధానమునకును శిశువుల బాధలను విధానమునకును పాశ్చర్యముగాని పాశ్చర్యముగాని కను రకు చేతు శిశువీక వరియించుచు ప్రతిపాదించునకును ప్రతి వ్యాపారమునకును ద్వంద్వనామగు వాతమొకటి పిల్లయొద్దటి పెద్దల సంబంధము వారి బాధావ్యవస్థ త్రివిధ శిశు వర్ధనా ఇంది యెయిలెనే గ్రహించుచున్నది ఈవ్యవస్థ కాలముగా వాతవబ్యక్తి ముల సంబంధము ప్రయత్న పిచ్చువలేకనే శిశువు గ్రహించ గలగుచేస్తుది మానవుని ప్రాచీనక శిశువనవిధియలు చేరు ఇక రుం నచోయమగాని అనుకరించి నవకాలముగాని లేక, అదిను మానవుడు అంకరంగికప్రాంతమునకు బాధను క్రమముగ వికసించ నేపికొన్నాది కనుక బాధ్యత త్రివిధ శిశువీకామయించి శిశులను మన కార్యముకాజాచించి వరివరావరలయనుచుది బాధానిజ ములను శిశువు గ్రహించి తన వాదనాయకులము కక్షికుననిజ మగు కల్పనావయల వేర్వర్ధనావయనున్నది శిశువు లేయనిది యనుకరింపమేకాని బాధావ్యధి బాధ ప్రవృత్తకాలమునందున్న శిశు శిశువీక వరియించు చేరు అదిమూవపుది శిశువనవిధియలు చేరు అంశిలకొంది సంవత్సరముల పూర్వసంపూర్ణము శిశువీకమునందు మనముమయించు పిరవదియొచ్చిది ప్రయత్నపూర్వకముగ శిశువునకు బాధనుకూక దొరింపుచున్నాము బాధను నేర్చుకొనుటలై శిశువు ప్రకారంబిద్దముగ ప్రయత్నమునకుకడ లేయచేస్తుది కనుక శిశులబాధావిధానవిధానములబట్టి బాధ్యత త్రివిధానికామయించి విధి యాన పిల్లలేరు, జనము ఒక సంవత్సరమువయస్సు లోపుగా నున్న పిల్లలయేయి ద్వయంబు గమనించుట కొంక లాభకారి కావ చున్నది ఎవనవరవన అభిప్రాయము కాని అనుయోధినిమిన్న శిశువు బాధవ్యక్తికరమునవ్వి ప్రయత్నించుచున్నాది, లేక అంకరంగిక వైకవ్యము ద్వంద్వనామము నాధ్యకరముగ వ్యక్తునగుచున్నా యనుప్రవృత్తి కలగుచున్నది మనోవికాస మింకను కలగు నది పాపం యివ్వద దాంవరకు జంతువుల యవస్థకు నవ్యవస్థనవిధి చెప్పవచ్చును బాధను నవిధానములయే అవ్యక్తములు సంకల్ప రహితవత్తుములు నగు ద్వయం పరిలించవలె బాధ్యత త్రివిధములు తెలియములకు సంకేతవ్యవస్థ

మూకవారు వ్యవహరించి విధానములబట్టి బాధ్యత త్రి విధానము గ్రహించగల మను పరిప్రాయమునకుకడ పరిమితిగ బాధ ఇందియకొనము కాలముగా మూగనారు బాధవనవ్యక్తికరము మున కేవో ద్వయంబు అంగులశీలములను మనయొగింపుచు యును చేయి మోగింపుచునవయము, మనప్రవృత్తి గమనించి నవకాలము వారి కున్నది అదిమూవపుది శిశువనకునకు మూగ

వదనావహుల భూక వనేకమణులంబివది లింగవేళ విక
క్రమంబున్నది వదనమందే విహితమై యుండు భూక.
సంస్కారభావకరకమై మెలకు వెలువడిన వాక్యమే లాహుత వద
నావహుల గై కొన్న దమ కవిప్రాయము కలుగుచున్నది భావ
మంతయు సంస్కారమగు రుద్రరావమున వ్యక్తమగుటచే స్వాభా
వికము భావమునవలరించి రుద్రయిత వోకవ్యుత దీప్తము సంతో
ష్టమున యంతకేకవ్యుత కాలశ్రమమున ప్రత్యేకమంగు వదనం
లను నేర్చు ప్రయత్నమున వాక్యము వలనలందాటి పర్యాయమును
మంతవీరిమును భావయా లాగుగ వృద్ధివెందిన దేశయందే యిట్టి
వదనవిక భవభావములను భావన ప్రయత్నపూర్వకమగు వాక్య
రసక భావమేర్పడిన భాగంబుననుగూని జరిగియుండెను

అవియతవ్యమనాక ప్రాసభాషాంశములను తోచుచున్నది
వదనావహు భూక శ్రమమున నేర్పడియుండలేదు అనావదన
భావములు, వికరకావములు ప్రాసభావములు నేర్పడినవి
విన్నదిభావంబునయు శ్రమము ప్రాసభాషాంశములను లేదు తుదిర
మున శ్రమభావకమై యుండుటచే ప్రాసభాషాంశములను తోచ
చున్నది ప్రాసభావమేమి మన ప్రకృతి యంతయు కాలభాషాంశ
వెన్నవచ్చును

అవయవకాళం భావనను వశీకరించుటవలనభూక ప్రాసభ
భాషాంశములు కొన్ని తెలియవచ్చునన్నది అంధమానసివృ
లందరి భావ అభ్యంతరంబుననున్నది వదనములో మూలభావ
వనేకములగు ప్రకటనములనే మరుగుపరచుచున్నది ఆత్మీయ
అమెరిసియును, విప్రుచాళాళం భావంబుయు విల్లవే బాహు
భావ భావ సంకేతము అగమ్యము అమల కొక విశిష్టము
కలదు

“ఈష” (Eva) అను అవిమత్రీయ ప్రోతపైతి మావపు
వదనమునకు భాగమైన నీలమను (Sila) శిలంబునదే భగ
వంతుడు బాహుభావ నేర్పుకొనునవిషయంగా నాల్గవించి నీలను
వాళమునకు లంపెనల విలువసంకల్పములైన విచ్చలు దేవుడు
దయకలది అ కళవందకవను తొంగించి నీలమను తవయింపకు
వలెననియు, నీలను బాహుదేశపు వరివచ్చులను దానినాక
మునుచే తాను శ్రమించి నేర్పుకొన్న బాహుభావంతోమ మరది
తొచుననియు నైతివ్యాము వ్యాప్రద్రావముగ వికత బాహు
భావంతోవృత్త భక్తిగ వ్యక్తమయినది

ప్రాసభాషాంశం వ్యాప్యవదనము సంఖ్యభూక ఎక్కువ
వారి మోహభావములనాక వింతలకు భారమునై యంత
వచ్చును. కొన్నిమంతరములలో కొన్నివదనముల వలుకుల ద్వి
వదనంబుల కొన్నివదనముల రూపియించి అమంగళాత్మకము

వింతలకు—యత్నాది భారములనే వ్యాప్యవదనము వృద్ధిపై
యంతవచ్చును నేడునాక, “ఏడు” అను సంఖ్యాభావము
రోదవనాకవను కొందరు వర్తకులు రాష్ట్రములను కొలుచి
వచ్చును “అరువ్వాత” యని వాడుచు అట్లే “కర్పరాణ”
అమలకు జుడుగా “ప్రేయోధు”, “వృద్ధవైరాళి” మున్నగు
పని యంతయు క్రమ లగుచున్నది రాత్రినే యే రునువదనము
నువ్వరింప కేవలకక “మంగళకార్య”మనియు “మంగళ” కల్పము
వకు వ్యాప్యముగా “అంగరక” కల్పము వాడుయొ, శ్రీతియొ
లలో అభారము పూర్వారావము, సంప్రదాయము ప్రావ్యాము
వహించిన జాతుల భాషలలో అవసర కల్పము లెక్కువ

అవివృద్ధివెందిన భాషలలో భావభావములను జాతివైకళ
వాకములను నేర్పడియుండును మానవజాతి ప్రాచీనకాలలో
విప్రువైకళవాకములు క్రియాభావములు ఉత్తమ మధ్యమాది
సర్వభావములు ప్రధానమునై యుండును లాన్సెనియాకేవల అనా
గరకజాతులలో వివిధములగు చెల్లకు పేరున్నవి, జాతివాక
మగు కేవల “వృక్ష”కల్పమునకు వరియగు కల్పములేదు జాతి
జాతులలో నేరునైన రంగుల అమలకు నేరునైన పేరున్నది కొది
జాతివాకమగు “గో” కల్పమునకు వరియగు కల్పములేదు అట్లే
మరికొన్ని జాతులలో అన్న కమ్ముడు చెల్లెలు అక్క అను
వర్తములను చెల్లెలు వదనమున్నవి కొది పామాస్యముల “నీకర”
కల్పములేదు తెనుగున అన్న కమ్ముడు మున్నగు కల్పములు
ప్రాసభాషాంశములు “కేవలము”ను కల్పము వాకంతే సంఖ్యనైన
మనియు వెన్నవచ్చును వికమేదియం జాతులలో ఒకేవిధమగు
రంగును తెలుపుటకు, కర్తవ్యవృత్తులమేది నేర్పడు కల్పము
తేర్పడినది. క్రియాభావకములు వివరముననాక వివరపరిచియు
కలదు నేరు మన సంపముననాక కొంత భూకములు దేశ
దేశమునకును మండలములందును మునునై యుండుటగును
వింతవచ్చును, అదేవిధమున ప్రాణుల లింగభేదమును దానినాక
నేరునైన వదనములనునాక ప్రాసభాషాంశము On—Ore
Hone—Hore Dog—Hore Oodore—Oore పర్వ—అప
—అది ప్రాసభావములు ఈ భావము నేర్పడినది నేరియొ
క్రమవిధము గోధరించు, He goes! She goes! అవేక
మగు నీక పెట్టకొడి—పుంబాకొడి—మున్నగు వక్రకర్యావ
ములు అభ్యాసములు అట్లే, ప్రాణుల విభజననాక నేరు
పేరులను ప్రాసభావములు Dog—Hore On—Hore Ood—
Hore—అది క్రమభావకవిధమును చుట్టకొట్టి వివిధవిధ కొవిధ
విమగనిల్లు—మున్నగు భావము తెల్ల క్రమభావములయొక్కనే
గమనించుచు.

Conditio: అను భావమునై నెప్పుడును అదిను పై నును
 నును నిశ్చయమునవారమును, తాత్పర్యమునకును ముగియించిన ర్యమును
 నును దీనిని ప్రేమమునకు భావ యేర్పడినవలయును నశ్చయును వా
 నును దీనిని ర్యమునును ము కేర్యమును ర్యమునును తనవలె
 వారికి నునుగర్హమును నిచ్చితి తాత్పర్యమునై హేతువునై వని
 మానవుని ప్రభుత్వమునై వని తన కర్తవ్యము హేతుహేతుకర్తవ్యము
 కనుగొనుమును ముగియించితివారు తన కర్తవ్యమును నును
 యెరుగినివలెనైయును భావమునకును భావమునై హేతు
 వై నును, నునుగర్హము నునుగర్హమునై, మానవుని హేతుమును,
 మాదిరి 1968

దీనివను, అవసరము వారం ఇక్కడల మూలమున
 మళ్ళపుమైన రావ మంకలమూరమున నమిమర్చించుచున్నది
 అనిరామును నంపుచున్నది. రావను రావారామమును
 వైద్యుని కనుక నంపుచు రావమున వ్యక్తముగా రావమును
 గెలగు వేర్వది రావముననునది వైద్యులమున వేర్వది
 వదముల వదముల అనునది వ్యాకృతమున. ప్రత్యే
 కాంగముల వ్యాకృతమున వేదమున వేదము
 వివిధ భేదముల వివిధము వ్యాకృతము వివిధమున వేద వై
 ర్యముననునది రావమున గలగు మూలము రావ గ్రామ

119

వ్యూహావములును అసంకమలు, అనియతములు లాష వియము
మొలక కట్టించి వేరయవదిలావ లాష కొక ప్రమాణము వేర్వేర
వివారవి వరిగడంపలకు మహాకపుల గ్రంథవ్యలావకుడ,
వ్యేభ్యగా ప్రకృతి హాణముగ ప్రవహించుచుండు లాషా శీవిత
కత్తి వ్యభుకు నమస్తమ రాకువ్విది సంప్రదాయ కృంశలోమలమ
విదియ్యకొది అప్రతిహతముగ ముంచుకు బోవుటయే శీవిత
తత్త్వము లాషావరిరావమున మనస్సునకే ప్రాణంబుమెక్కిన
అభ్యుద్ధిది గలిగించుటకు మార్చుటకు మారవనములను నృప్తిం
చుటకు, మనోవ్యాపారమే కత్తి లాపువనే ప్రపంచమునం
రెండరు వ్యక్తులంగో అన్నిలావ ఇప్పువనుట అతికయోక్తి
కాదని Vandyase వరికాదు

వివాదము శీవితవిలావము లాతుల ఎరవ్వక సంజంధము
మున్నగు రారిత్రక వ్యవస్థలై లాషావరిరావ మారవనకే

యొవ్విది సాంఘిక వ్యవస్థలుగా వ్యక్త లేర్పడుట, ఒక వర్గము
మంది మరియొకవర్గమువకు వదములు వ్యాపించుట—మున్నగు
విషయములు లాషలోగలుగు అర్థలేదమొలక కారణములు
కనుక లాష శాస్త్రిగ సంపదించిన యొక వ్యవస్థయేమైనను,
లాషోక్తుక్తి సంపమే హేతువది చెప్పటకు విదిలేదని Henry
Barr యొక్క అభిప్రాయము

లాషామూలక త్వము ప్రతిమావపుది నై తవ్యమనందును
విహితమైయున్నదనియో, వ్యక్తివై తవ్యము సామూహికమగు
సాంఘిక నై తవ్యమయొక్క అంశమే యగుటచే లాష సాంఘిక
స్పష్టియనియో Vandyase యొక్క అభిప్రాయము మామ శీవిత
ప్రకృతియే సంపశీవితప్రకృతియొకడ లాషోక్తుక్తి లాషా వివాద
ములకు కారణమలై వనది విరయించుటయే సమంజసమది చెప్ప
వచ్చును

ఘనతవలననే అగ్రస్థానం

స్వీట్స్

పిల్లలకు

ఇవంటే

మహాప్రీతి

ఎం.ఎ.పి. ఇండస్ట్రీస్

మద్రాసు - 21

స వ త్రి త ల్లి

వై ది యన్ దె

1

బ్రాహ్మణ మరొక రొక్క కనుం నదితి
నానాది క్షిణంబునదియిది అకస్మా
త్తుగా ఒక రోజున నానాగు సంవత్సరముం
బానిక లైలాను నన్నెందు సంవత్సరముం
పుత్రుడు జన్మవత్త కక కర్త చేతుల్లో ఒప్పు
గింది అను ఈ రోకం విడిచిపెట్టింది

బ్రాహ్మణునిగిండ్లో విల్లెను యొనుకునేం
డుకు నొక్క కప్పు చురెవల్ల రేక
దోయాడు దినరకాయన బాలాచరము
అలోందిం ఆ ఊర్వోనే ప్రవర్తనాచారియైన
రహాంగర పుత్రుక సుకీంతో వెంకవన్నెది
చేసుకున్నాడు సుకీం స్వలాహం మరొకరుకు
కలదివ విదంగా రేకదోయింది అను ఆ
విల్లె నిల్లది ప్రేమతో పెంతుట అడిగిన
దల్ల వాళ్ళ కి ఇప్పుండేది

ఈవిదంగా సంవత్సరము గడిచింది
ఈరోజుగా సుకీం ఒకరోజున ఒకకామం
వికృతం మొదలుపెట్టాడు జన్మవత్త ఆ
కామది యాగానే నాకమ్మురు రుకీ అది
నందోందిరాది దివకీదేసేడు అందరి
లోనూ ప్రాకిపోయింది రుకీక కాకంబంగా
జన్మవత్త, లైలాంపై సుకీం ప్రేమ నానాదిక
మన్నుదీరియింది అదే పెట్టిగా ఈర్వ
గాను, దివకుట కుకత్వంగాను వరిం
మిందింది

2

ఒకరోజు జన్మవత్త మృత్యువునుంది
యిందేక రాగానే సుకీం వరణం తయారు
మార్చి 1968

మేది ఎంతో అపొయంగా దగ్గరకుంది
"నాయనా! దివరొజోజాకు దిక్కిపోతు
న్నామే!దీనిరణంం అభివృద్ధి పొందేందుకు
నేనొకమందు కొన్నాను నీలా రామ్మి మంబ
త్తులో వేసుకొని త్రాగుటయింకమని చిట్ట
గిస్తూపెట్టింది "సుకీం స్వలాహంరో అకస్మా
త్తుగా కల్లన ఈనదివ ప్రకము జన్మవత్తకు
వెంచేమామ కల్లనింది అతడు కాళ్ళ
చేతులు తుల్రము చేసుకొనిదిర్చి కూర్చు
న్నాడు త్రాగుకోతూ అతడు "అమ్మా! మరి
కొంచెము దక్కడ కానాది అడిగాడు"

అవరే చాలా వేళను మరి తీచి బాగుంక
దని సుకీం అంది అయితే జన్మవత్త వట్టు
వదలలేదు సుకీం దక్కడ-రోకీకం వంబ
యిండ్లోకి వెళ్ళింది సుకీం యిండ్లో కెళ్ళ
గానే జన్మవత్త ఆ గృహము ఎప్పుకొని బయట
కొచ్చాడు అక్కడొక ఊళ్ళు కూర్చొని
ఉంది బానిమంబు ఆ గృహము పెట్టాడు
తుక్కు వగను మంబు కూడా త్రాగు
పూర్వమే అతని క్రిందవడి దమిలోయింది
ఈ దుర్మార్గునిచూచి జన్మవత్త విశ్వేష్టత
యొక్క ఊళ్ళుక ఉంకడం మందిరి
కాదనుకున్నాది దివప్రకృత్తుది బాంపేమ
బయటకెళ్ళిపోయాడు మరి ఇందే ముఖం
బొకడయ్యేకొకుంబానే-మరొక జన్మవత్త
ను వెదకింబాడు బాంపే. రేకదోయింది
సుకీం దుర్వచనవరందేకనే వెళ్ళిపోయి
యింబాకదికంది దిట్టార్చు విడిచి పూకు
కున్నాడు

జన్మవత్తకు మద్రాసులో ఒక జడ్జిగాను
ఆగ్రయముచ్చాడు అయినకు నంబాకందేడు
జన్మవత్త కను పుత్రులులాగా బానింది
ఘోషాల్లో పుంబకొన్నాడు అతని కడుపుకు
రావందివ అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాడు

జన్మవత్త జడ్జిగా ఆయన బాంబ
మమైకం నాకన్యారాయంరో చాలా అనుం
దంగా కాంబు గడుపుకున్నాడు వారినే
కల్లదండ్రియంగా బానింది తన వర్తనాచారి
మరదిపోయాడు అప్పుడప్పుడు ఏకాంకంగా
కూర్చొని మమైకమ సుకీంను తన కల్లతో
పోర్చి యొనుకునేవాడు, అన్ని విషయాల్లో
నుమిత్రే జన్మవత్త క్రేస్తూరాగా కచ్చిం
వేది సుమిత్రనే కల్లగా బానింది—అదంత
కురిదివను తన కల్లదండ్రికే అనుకునేవాడు

3

మరొకర అంకృత్యయలు, దినాది యలా
దిదిగా గడిచాయి మరుదినమే లైలాను
సుకీం తన దగ్గరకు పిలిచింది

"లైలా! అదొకరోజు రానునానానాకు
బాచానా" అని ప్రార్థించింది

"ఎవరా రానునానానానా?"

"ఈకేక ఉరయం నాకీ కాచి త్రాగు
తున్న పక్కకి"

"ఆ అవును ఏం?"

"ఏమిలేదు అదిదొక వీనినానాం దిక్కు
యింకదలరాను" ఈమాటలు విన్నప్పుడు

పట్టా చేపానంది నేను ఓర్వూకోలేక పోయాను నా కంట్రి ప్రావింసులోనుండి నానా విన్నది ప్రారేయవలెనని వివాహాన్ని నాకుప్పలేదని అనబడింది ఇక అక్కడ ఉండలం నా ప్రాణానికి ముప్పు కలెంది చేయవలెకే అనబడింది ఇంట్లో ప్రవరిపాటియాను నా పేరు కలెయింది మార్కునాది ప్రస్తుతం ఇక్కడ రమే కో బానిష్టర్ అవార్డుగాది అక్కడంలో ఉంటున్నాను ఈ హక్కునుగూర్చి నాకు తెలియదు "

ఈ వ్యవహారాన్ని చెప్పినవర్తకం పోలీసులు లైలాను తీసుకుపోయారు ఈ వ్యవహారం చూచి అవార్డు కలె డిటార్డు అవ్వకోలేకపోయాను "లైలా, నీ అమ్మ పదమూడు సంవత్సరాలకే ఉంటుంది పాటిపోయాను ఇప్పుడు పిచ్చుకు పిచ్చుకు యానాది ఇక పిచ్చుకు తయారవ్వకగలరేదంటా" ఏకదశం మొదలుపెట్టారు అకస్మాత్తుగా తన పోలీసుని చూడగలిగింది లైలా తన సోదరప్రేమంతా పుటి పోయింది దిట్టానిచ్చింది పూరుకుంది

7

మదనదేశా ప్రతిపాదిస్తో చేతలు తన ప్రమాణాను పాటించుకు పెట్టారు అనబడింది అక్కడ నుండి పారిపోయింది నుండి

"లైలా యంటినుండి వరుగే తీర్చియవ నవమీ పోలీసులు అ యంటిలో వంట మనిషివలెను దొరికింది దీనిపై అలా వచ్చేదేమంటే లైలాయే వంటమనిషిని హక్కుచేసి తనను రక్షించుకునేందుకు ఇంట్లో వదిలిపోయింది "

ఈ పేర్లనుగల విషయకర్త బానిష్టర్ అవార్డు కోర్టువారి అనుమతితోంది యా విధంగా చెప్పారు

"ఈ హక్కుచేసినది బైలాకాదు లైలా వనతికల్లి సుఖిందారా అనిగింది అను బైలాను దిక్కించేయకు యా కుల్ల చేసింది కారణము లైలా అను యెన్న ప్రకారం వివాహం చేసుకొనకపోవడమే అను యొకవలెముదాక బానిషాకా చేసింది "

"అందరూ—కర్తలందరూ నే నెవరినీ హక్కుచేయలేదు" సుఖిం పెట్టెత్తివల్ల దిక్కి రగా అరచింది

"నేను బానిష్టరు సుధాకర్ పుత్రుణ్ణి అవార్డునీ " అవార్డు కోర్టువారిమీదికి పది చేయమిచ్చాను

"కాదు, కాదు, పచ్చిఅబద్ధం అనార్థక విషయమిది నేనే కంటిపాను కాదు, బాలాలో అంతాకేమి అనబడుతున్నారో యాదు సుఖిం దిక్కిరగా అనబడింది నానేకంటే

అవార్డునా ప్రతికరము అయిఉన్నట్లె యుకు తీర్చివేయవలెనని పోగొట్టామనే దర్శనకాదు అతడు తనవారాన్ని కోర్టువారి ముందు బాగా వివరవరకు

"కోర్టువారి ముఖంలో యెప్పుడప్పుడే సుఖిం విషయపై అవార్డునీ కంటిపాను చెప్పింది ఎటు ౭.౫ ఏ.ఎ.పెట్టింది నా వ నమూ కాని నాకు మండేహంకల్లిన కారణం నేక అ వరలెత్తుచి నేనొక కుక్కకు పోకాను నా అయిదాగా కుక్క చచ్చి పోయింది "

సర్వసంకరం అట్టి తన తీర్పులో సుఖిం వంటమనిషిని కంటిపాను అంతకు పూర్వం అవార్డునీ విషయపెట్టెయింతుకు గాను అనుమించ నేను వనతికల అట్లానుం దాకు లైలా విన్నోయింది తీర్పుచెప్పారు

పోలీసులు సుఖింను లైలాకు తీసుక వెతుకుతగా అవార్డునీ లైలా "అమ్మో, " అంటూ సుఖిం కొట్టి బద్దలు యా దుర్మార్గుని చూచినవారంతా నివ్వెరవడి పోయారు

సుఖిం అవార్డునీ కొగించుకుంటూ "కుమారా, పచ్చింక పిచ్చివరవచ్చు అ దిచ్చినవచ్చింది తొగ్గతగా కాపాడుకో నాకు పెంపిచ్చుమంది " కోరింది పోలీసులు అనుకు తీసుకొని నుండుకు పొయి

బహిష్కర ఆగినదా?

"నే", మద్రాసు (Registered by the Central Drugs Laboratory Govt. of India under No CDL/888) ఏ కారణము వల్లనీ నీను ఏమి నెలలుగానై నను అగిన బహిష్కరము అంక్రమముగా అతి మలభవముగా గ్యారంటీగాను, వెంటనే బారీచేయును చేసవలెను ప్రకటనప్రముఖ పోలీసు గ్యారంటీగం డివలెము వకరి మందులనుబాది మోస పోకుడు దర (Ordinary) యు టి.సి. (T.S.I.) కొచ్చి నెలలుగా అగినవారిని యు (T.S.I.)

ఏ. ఏ. ప్రత్యేకము

SHENU & COMPANY P. B. 1636, [22] MADRAS 1

ఉన్నత గ్రాంథ: పింగళాక

పింగళా: కొంక

జీవుల ఆత్మసంరక్షణ—జాతిసంరక్షణ

రాళ్లవల్లి వలేకాయ కర్మ

భూమిపై జీవము పుట్టి కొద్దికొద్ది సంవత్సరముల గడచి పది కాచి జీవోత్పాదక ఎల్ల కలిగినవని ఇదివరకూ శీల శీల కొంతమంది కొత్తలూ జీవము అశీవపర్యాయములందీ ఉద్భవించినవని అనుకున్నారు ఇతరుల ఊహికి జీవము ఇతర గ్రహమాలలందీ వర్షియించవచ్చునన్నాడు నవీన జీవ శాస్త్రజ్ఞులు జీవము జీవమునందీ వెలువడుచున్నది అశీవపర్యాయములందీ ఎప్పుడీ వెలువడకు అన్నారు ఏదీలే ఏది విజయవా జీవము మాత్రమ ఊహపై ఇదివరకూ రావక పెనుగుతూనేవచ్చుచుంది అనేక జీవులు "జీవము" రావలెను వ్యక్తులు మరణించి దాడుగాని జాతి రావలెను అంతరముగా జీవసంరక్షణ అనుగుణా వుంది

ప్రతిజీవికి ప్రతిజాతికి పాల్గొనకముగానే కొన్ని క్రతువులు ఉంటాయి కన్నులు పాము మింగితే పామును చంపడానికి ముంగిట ఏర్పడుగానే ఉంటుంది నిర్భయముగా ఎలుకలను వట్టి మింగిన ఏర్పి కుక్కల యాకగానే అవ్యక్తమవుతుంది రేళ్లి మేలకు అవులు మొదలగు పావుజీవులంతకూ ఏకగ్రహదానా క్రతువులే వాని ప్రాణానికి నిర్భయకర్తలు ఎప్పుడూలేదు బంధాలు లైక వురి, కోరేలు సింహము మొదలగు ప్రాణిమృగములకు కూడ క్రతువులు లేకపోలేదు అన్ని జీవులకు పెద్దక్రతువు మాన వును ఉండనేవచ్చును కదా! పావుజీవులను అహంకారము, ప్రాణమృగములను ప్రాణతయమువల్లమా చంపనేపాదు కంటికి కూడ రావరాని దాడియందుకూడ రోగకారకులని నాశనమేపాదు మలేరియాకారకులని దోమలూ ప్లేగు ఉష్ణప్రసవ ముందుని ఎలు కలనూ సంజలు చెయ్యవది కంటి (Lioness) ముంసూ నాశనం చేస్తాడు ఇంతయినా ఈ జీవజాలంపై రావక ఇంకా జీవించే వున్నాయి

జీవులకు అన్నిటికంటే పెద్ద క్రతువు అహంకారము ప్రతి జీవానికి ఏమోకొన్ని అహంకారములనే తినగలదు అది దొరకక పోతే వానికి జీవసంరక్షణ రాక కన్నవవుతుంది ఈ పరిస్థితిలో తమ అహంకారవత్తులను మార్చుకొని అవి ఏ అహంకారము నమ్మద్దీగా దొరకునో రావనీ తిని జీవించే కత్తిని సంపాదించుకొనవల యిందును లేకపోతే తమకు రావలసిన అహంకారము దొంగిలేకపోతే

మార్చి 1963

నివాసమును మార్చుకొనవలెను కొంత ప్రదేశములలో కొంత వాయు గుణమునకు పరిస్థితులకు అనుగుణముగా ప్రవర్తించవలెను వారికి అనుగుణముగా అమ గుర్రకములనే మార్చుకునే పామ ర్వులకు కలిగియుండువలెను ఇవి రెండుపాతే జీవులు జీవించ లేవు జీవశాస్త్రజ్ఞులు "హార్వెస్ట్ ఎస్టేట్ల వానికి జీవించే అర్హత లేదు

జీవుల పరిశ్రమలో ఈ తత్వమునకు అనేక నిదర్శనములు ఉన్న "వై నోపాకు" లందరినీ విషయాలయిన కొన్ని జీవులు అనేక సంవత్సరములనుంచి జీవించెదని ఇప్పుడు ఆ జీవుల జాతి కావరాదు వానిజాతి ఎంతోమూలగా నశించిపోయినది వై నో పాకులు లంకాయలైన జీవులైనవచ్చులే! తమజాతిని నింజెల్లకోలేక పోవుటకు విజయమునరానిది ఇదివరకూ శేలకజీవులూ తమ పరిస్థితులలో కలిగిన మార్పులకు అనుగుణముగా తమ ప్రకృతిని అవి మార్చుకోలేకపోవుట ముఖ్యములందని జీవ శాస్త్రజ్ఞులు అనుకుంటున్నారని అట్లే ఇప్పుడు తిమింగిల ముంసలే అందరప్రాతే మొదల ఊహపై జీవించుచున్నవి కొన్నివర్గ తరువాత ఊహపై జీవనము ఎప్పుడూమూగా అవి తమనివాస మును నమూనూనానే మార్చుకొని ఏదీలే జీవించేవానికి అవశ్య పైన కత్తులను ఎంపాచింపకొనిగినవని అందువల్లనే తిమింగిల ముంస జాతి ఇదివరకూ ఎంతోమూలగా నశించలేదని కొత్తలు చెప్పుచున్నారు

మృగరాజు ఎంపాచికి ఏమగుమోనవే కావలెదని లేకే దొరికినా కన్నము తిను తిరుప్పావరామయోగే వదిలేస్తుందని, జెనుకాంచుకో తిండిలేక చచ్చేవచ్చునులోకుడ గడ్డికడదని కవులు చెప్పగా నిన్నాడు * ఇదేగనుక నిజములేదే జీవశాస్త్రకర్త ములవారల వింహానికి వేరే గొప్పగుణములేన్నా జీవించే అర్హత చాలాతక్కువ అని చెప్పవలసియుంటుంది అందుకే

"The lion scans the jackal though Between his paws, to smite The elephant The elephant is lion a meat, With drops of tickling liquor sweet Though lack thereof should come to pass The lion does not nibble grass

కాబోయి ఇప్పుడు అదవులంబా పెడకొక ఒక్క పంచము బొకేది కష్టం

శీవుల ప్రవక్తలను దాగి పరిగించితే మనకు రెండు విషయములు ముఖ్యముగా కావవలెను మొదటిది వాని అత్యంతరక్షణం (ప్రతివ్యక్తి తన ప్రాణమును రాక్షసులవేదానికి సర్వదా ప్రయత్నించును) రెండవది జాతి సురక్షణం (వ్యక్తులు కచ్చితా శాసనములను పాటవ్యముగా దాచుట) ప్రాణము వంశము పీడిన కాపాడుటవలన శీవులకు కలిగి లాభములు అని విధించి చూపితే అంతరి ఏమిలేదనే తేలుతుంది కాబట్టి అత్యంతరక్షణం జాతిసంరక్షణం ఈ రెండు శీవులకు స్వార్థవికముయన గణనీయము అని కాస్త జ్ఞులు వివరించినారు శీవులు లాభపర్వములనుగాని మంచివర్తనలనుగాని విధించడకే చేయు అనేక విషయంలో ఈ రెంటిని చేర్చినారు

విశాఖి శీవులు స్వార్థవికముగా చేయు వనంబులే ముఖ్యములు అత్యంతరక్షణం లేక జాతిసంరక్షణం అని చెప్పవలయుటకుంది 1 అహంకారపాదవలన సాంఘికజీవనము ప్రభువులను పరస్పర కామోక్షకము ప్రాపాదాయము కలుగు ఎదురుముందులో కలయోక్తులై ఇవన్నీ చైన చెప్పిన కల్పమునకు అరాచకములు

ప్రాణుల శీవతములో అపవ్యవస్థలు అత్యంతరక్షణం జాతిసంరక్షణం కలవాడు కలుగుతావుంటుంది ఒక చెట్టులేందకొకటం సమూహము ఒక్కటగునవలెనంటూ బడిపిల్లదాయలు కొందరు తుంటరికనములవలన ఏదైనా ఒక్క వివరేదానికి ప్రాసం దిస్తే వానిలో లెనికానైన కొకటం దిన్నవాటిని కాపాడుటకు ప్రయత్నిస్తే తమప్రాణము పోవచ్చుననే భయమువలన వానిని పది లేని తమప్రాణములనుమాత్రం రక్షింపకోవలెనా; లేక తమ ప్రాణములను రక్షింపకుండా సమూహమును కాపాడుటకు ప్రయత్నించకలెనా; మరో పద్ధితికేలు చూడండి ఒక ప్రస్తుతంలో అందరూ తప్పించుకొని ఒకటొకటాత్రం కలగవులంబొకటికొకటిగా పడకుండాం అప్పుడు ఒక ప్రాణమును కాపాడుటకై ప్రయత్నించి చైనక సమూహము తమప్రాణములను కోల్పోవుటకు భయముగావుండవలెనా; లేక సమూహమునుమాత్రం మంచికై ఆ వ్యక్తిని త్యాగముచేయువలెనా; వ్యక్తి సమూహం పీడిన పీడి ముఖ్యం; దేనికి మనము ఎక్కువ ప్రాశస్త్య మివ్వవలెను;

మనపురోలో వ్యక్తి ఎంతమేరవారు సంపదమునకు ప్రాశస్త్య మివ్వవలెననేవారు ఇద్దరు కావవలెను ప్రతివ్యక్తి తనప్రాణమును కాపాడుకుంటేగాని జాతిసంరక్షణం అపార్థమవుతుంది కాబట్టి వ్యక్తికి ప్రాశస్త్య మివ్వవలెనని కొందరు వాదించారు వ్యక్తి తనప్రాణమును రక్షించుకొనేది విశాఖి జాతిని

రక్షించేదానికేమీ, కాబట్టి జాతికి ఎక్కువ ప్రాశస్త్య మివ్వవలెనని మరికొందరు వాదించినారు వ్యక్తికికే సంపదమునకు సంపదమును దిగిది వ్యక్తి శీవించలేదు కాబట్టి ఈ ప్రశ్న తెగిగివారు చెట్టుమందా; చిత్రకమ మందా; అమే ప్రశ్నవారి దిగికి అర్థము లేదు అనుకునేవారు మరికొందరు

వాదప్రతివాదములు ఎట్లున్నా వట్టా; సమూహమా; అమే ప్రశ్నకు శీవులంతా "సమూహమా"నని ప్రశ్నప్రకరణము ఇచ్చినప్పుడు కావచ్చుంది "అమే"లలో తల్లిదేవము రెండుగా పడి, అని పలుచేయు "పెరుగుటవలననే వంశోద్ధారము స్వార్థమవుతుంది" యిది కీటకములలో వంశోద్ధారానికై మగపురుగు బలి అవుతుంది అదలావికా కావసయోగము కానే అది కచ్చితముకొంది దాని దీనివీటికేలు అక్కడికి సంశ్లాఘ్యమవుతుంది సంపదమొకట వ్యక్తిని విరక్తముగా బలిఇచ్చుట పెండ్లిని పశించి దారాదాన కావచ్చుంది "రమద్రములో" దేవలను పట్టునప్పుడు ఈ పక్షిలు "పాము" మొదలగు పెద్దదేవలకు రేయండి అని అక్కడకొచ్చులో లేక ముందుకునే తెలుసుకొనికొని మొదలగువారికి ఒక కషిది లలసంతముగా నిలిచిందే కొనసీసాయె అ పక్షి పాములలాకవలెనని అందరికీయు తెలివేదము మిగతా పక్షిలు ఎందుకు అయిగుపెట్టవు పాములు చిన్నపిల్లలు అ పక్షి దానికి బలియిచ్చునట్లే

వంశాధిపై వ్యక్తులను త్యాగముచేయుట మనపురుగులక సహజమునని మనమే ఇతివేసమునందే మనము తెలుసుకోవచ్చును మనభారతములోని బిఠూరుకు కళ హాతరీ ప్రతి దినం ఇంటికొక మనిషిని తనకు అహంకరముగా వందలకోటి సర్వ రాసం చేస్తానని బిఠూరుకు జెరిగి పై పెరకవ్యవహారములతో ఇంటికొక మనిషిని పంపిస్తామని ఒప్పుకున్నారట అరేయిలో కేవలగా ఒకరు తనభార్య వివాహప్రసాదము చేయుట చూచి ఒకవంశాని కులబలిని తీర్చుచింది అందరినీ నాశనం చేస్తానని వెదరిస్తే పురణములు అతనికి దినమొక కొత్తకనముల సంపాదించి ఇచ్చేదానికి అతడు అనుభవించకదాకా అమేను కలసియు దానికి ఒప్పుకున్నారట వంశభావము భావకదని దానికు మన భయము వోగిస్తున్నాయన భావాయాము ప్రాణములను తన సాక్షులం దిచ్చి కాపాడవలెననియు లోకవిచిత్రము

వికల్పనామం ఎంతైనా పెందలోవచ్చును వారి ముఖ్యమున విషయుము ఇంతే వ్యక్తుల త్యాగమువలన సంపదము జాగవనే ఎంతవలెనంటే అనుభవితే త్యాగములకు సంపదము ఎప్పుడూ ఎద్యముగా ఉంటుంది ఎద్యముగా ఉండవలెనటువలె లేక పోతే జీవసంరక్షణం స్వార్థము అయ్యుండదు ఈ కల్పమును వాగా తెలుసుకొన్న మన పెద్దలు ఒక ఇంటికి ఒక మనిషిని ఒక గ్రామానికై ఒక ఇంటికి ఒక దేశానికై ఒక గ్రామాన్ని పరదాని వచ్చునప్పుడు మరికొందరూ "సర్వదా" సమంజస్సే అర్థం కల్గజి మదిక" అని ఈ కల్పమునుకొన్న విలయము దానికిశీవులు తెలుసుకున్నాయే లేక మనము చెప్పలేముగాని అమే అనునదెన్నా వచ్చినామనిమాత్రం ఒప్పుకోవలెయుంటుంది

1 కొన్ని కర్షకప్రదేశాలు (Tropics) విష

మర్రిపల్లి పోలీస్ ఠాణా

100

వ్యావహారికం వేరు విద్య గ్రామ్యం వేరు అనే విషయం నువ్వం జ్ఞాని ముందుకోవాలి. గ్రామ్యమూ విద్యగ్రామ్యమూ అనేవి ఇంగ్లీషులో ప్రింగ్ (Pig) చందీదానికి వాచవలెనువి

౧. ప్రజానయనములో విజ్ఞాపకము
 ఎవరికి ప్రజల నయనమునందు ప్రజలను
 తెలియజేయునది గ్రహించు వాడునని
 అదే ప్రజలకు లాభం కల్గినట్లు వాడు
 కనుకనే మహాత్మా గాంధీయు అయితే వాడు
 పరిగెల్లించుకొని కేంద్రము ప్రజానయనము
 గురించి నిజమే అనియు చెప్పుటకు తగిన ప్రాముఖ్యత
 కలది గానయు అందుననే దానినిగూర్చి కేంద్రము
 కన్నా ఒకరినై సుఖించినట్లుగా గాంధీయ
 కేంద్రము దానిని గాంధీయ కేంద్రమునగా
 తెలియజేయు విధమున చెప్పుటకు వాడునని
 కనుకనే ఇంకా ఎన్నియో ఉదాహరణలు కల
 దునవియ్య అందునా వాడుకనుకనే ఇంకా
 సాక్షుల నా ముగిసినట్లు వాడుననిగూర్చి
 ఒక రీతిలో, ఒక పద్ధతి ఉంది అప్పుడే
 ఎవని వాడు వాడు అది దాని ప్రాముఖ్యత
 మారుతుంది కేంద్రము కేంద్రమునగా
 (Phonetic laws) కలుగునై మారుతుంది.
 ఇన్నియున్నా కేంద్రము ఇన్నియున్నా.
 ఇన్నియున్నాగా మారి ఉన్నది ఇన్నియున్నా
 కేంద్రము దాని కేంద్రమున ఉన్నదనిగా మారి
 దాని ప్రాముఖ్యత మారుననియు చెప్పుట
 పరిగెల్లించుకొని దానినిగూర్చి వాడునని

129

కొన్ని పత్రములు

THE INDO-ASIAN CULTURE ది (ఇండో - ఏషియన్ కల్చర్) మాస్కో లో జవవరి 53 Some Aspects of Indo-Kamboja Culture, రచన డాక్టర్ ఆర్ ఏ మహానాథ్

కంటోనిమెంటు కౌన్సిల్ నైట్లలోని దొరికిన సమస్యల
 కొనసాగింపు అవసరంగా తెలియడం విషయాలనుగుర్చి తయారు
 వ్యాసం ఈ రకమున వందలకొద్దల ఆ కాపాపాపి గ్రంథ
 దానందు ఉపవదనమును సమస్యల మూలంబోన ఇంగ్లీషు
 నీటిని, ఉపవదనమును ఈ పుస్తకము కలకత్తాలో ఏమియా
 లోకానందు ఉపవదనమును ప్రకటించుచున్నది

MODERN REVIEW (మోడరన్ రివ్యూ) కంకతా అవ
 పరి 58 Population Planning in India రచన ప్రొఫెసర్
 సి. బి. మహారాయ్ ఎం. ఏ. ఎం. కాం

రల్ఫ్ నా (హిందీ) హైదరాబాదు చక్కన్ జనపరి రతి
"కోమలా పీ కళారా కి టిర" చన రామధారి సింహ
"దివగర్"

గృహాలక్ష్మి, చుర్రు జనవరి 30 "కాశీయ హిందూ ప్రాచీన పంగిరము" దాని ఉత్పత్తి" రకవ శ్రీమతి పంగరాజా దాయ

తెలుగు వ్యవసాయ, మద్రాసు 23 జనవరి 53 "ఆంధ్ర
కానికాని కర్షణం" రచన శ్రీ మల్లంపల్లి సోమశంకర్

ధారతి, మద్రాసు జనవరి 1955 "హిందూ దేశమున
కాము" రచన శ్రీ శివ రామకృష్ణకృష్ణగారు

ఇంగ్లీషు విద్యార్థిని

ఒకరి నవోదయ ముక్కురతేయ అంగ్కతామమ తీరిగ వేయ్యూడు
అను పేరుగ వ్రాయబడినది. ౩౩ దినములలో మంచి తాపశ్చర్యమును
వేరవచ్చును వెం 1-0 0

ఆధునిక కామకాష్టము

శ్రీ పురుషులకు పంపించిన అనేక రహస్య విషయములు, పాశ్చాత్యుల వ్యక్తులు ముచ్చగించి విఫలీకరించబడినవి. వేల 20-30 కోసులకు పేరు

ఈ కృతి అండ్ కో
పోమనాక్స్ 138 - మద్రాసు

VIJAYA'S THREE GEMS

ASOKA
AMLA VEPABRAHMI
VEGETABLE HAIR OILS

**MEDICATED
&
DELIGHTFUL
PERFUMED
HAIR TONIC**

VIJAYA CHEMICAL & TOILET WORKS
"VIJAYA MANSIONS"

15, CLEMENS ROAD, PURASAWALKAM MADE AS 7

విజయారత్న ప్రయము

అశోకా అమ్మా, వేప,
బ్రహ్మ హేరాయిల్సు

అదీ ఇకయింకే ప్రమాదం (అప్పుడే పై
బ్రహ్మ) వ్యవస్థలు శాశ్వతమైనవై యీలవనా
బీదీయంగల అవకాశమై పోగొనకే కాకనానా,
ఈ అవకాశం గతయందు కలిగిన ఈ పరిణామాల
కయన చేయడమే ప్రాచీనమునా, ఉపయోగించిన
ప్రతి గుణమేక యింకల ఎవమకమున బాంధవత
ప్రతి కోరికనక - మెదల కమృతం - చల్లదనము
విగ్రహాలే పాదరేపిణి

విజయా కెమికల్స్,

16. శైవమను రోడ్డు, పురసవాక్కం,
మదరాసు?

హరిగోలు

పై ఆకర్షణ వారాయకర్మ

[రాయలసీమలోను ప్రారంభించిన రాష్ట్రకోటలోను కొన్నికొన్నిన్న వయస్సు రాజులకు "హరిగోలు"ను ఉపయోగిస్తారు తెలుగు భాషలోని కొన్నిశబ్దాలలో వరుసగా రేపున రాజులకు దిస్తున్న వరుసగా వానము లన్నికలకు ఉపయోగిస్తారు మన కి వానము. లక్షకలకు పోగు ఉపయోగపడుతున్నాయి అనేదిగా అప్పుడే ప్రాంతాలలో ఈ హరిగోలును ఉపయోగపడుతున్నది. "పెట్టి మునుగుల" అను వానక కొన్ని శబ్దాలలో వింటున్నాము ఆ పట్టి అనేది ఈ హరిగోల కి హరిగోలు వానక ప్రారంభించిన. రాయలసీమలో ఈవంటి కావస్తున్నది]

హరిగోలు కర్మాలు, బిడ్డల శిల్పాల రోమా, రాయలసీమ శిల్పాలలోనూ ఉంగ్రం తలావనది రాజులకున్నది. అటు గుర్తుగా రాయలసీమ మహాబావనగర్ శిల్పాలలో కృష్ణానది రాజులకున్నది యావత్ప్రకారము అన్నాడు దీనిని అరిగోలు అనికాక అందుకు దీనిని హరిగోలును, ఉర్దూలోను దోకలా అని అందుకు దోకలా అనిన పేరుకు దబ్బులలో అర్చన గంప అని అర్చనము కవళ తెలుగులోనూ కొందరు పట్టి అనియు గంప అనియు అనుచుండురు కాని ఏదో ముగా అరిగిని అనియే వారుకాక ఉన్నది ఇది కయోనరేయలకును మారు కొంగులు ఎత్తవర్షములు పెద్దవి అయినవానయేము ఇది కయోనరేయలకు అనుకవము ఉండ వలయును అనుభవజ్ఞులు కర్మాలు చక్క గంపే "కాంధ్రపాదు" అనువర్ణిలో ఉన్నాయి ఈహరిగోలు పడుపునాది తెలియమునా... కాని దీనిని ప్రతి ఏ పే శిల్పాలలో నలుపును తెలుగువారియొద్ద గంగాపుత్రులయొద్ద నలుపుతురు కొన్ని వర్ణిలో అనకం వారియొద్ద కూడా నలుపుతురు వయలలో మృగనికా ర్చికి ప్రవాహం ప్రారంభమగును అప్పుడు కర్మాలు రేపునందు ఇరుపరియైన హరి గింజలకు తక్కువ ఉండవు మిగత దిన్న దిన్న వర్ణి రేపునయందు ఒకటి రెండు కంటె ఎక్కువ ఉండవు దిన్న రేపున వారికి హరిగోలు కయోనరేయలకు అను

భవము తక్కువ కావున కర్మాలు పెక్కు హరిగోలు ఉనికిరేయలయొక్క రేక అర్చన అనుభవజ్ఞులకు తమ కాపుకు నలుపుకొని వర్ణి కయోనరేయలకు కొనుటయొక్క అనుగును

వరుసవర్ణి ఇది రహదారిగా దూరపు ప్రయాణాంకు ఉపయోగించవచ్చు వది ఇవతలంమంది అవతలి రేపులకు అనుకు పడుపులు పొనుగొని రావ్వము మొదలగునవి రాజీందలకు ఉపయోగిస్తారు ఇప్పుడే ధరలలో హరిగోలు కయోనరేయలకు

రాచాపు 350 రేక 400 రూపాయలుఅగును దీనియందు కవిమును వందలములు ఒక్క వర్ణాయందు ప్రయాణంరేయల అవకాశం ఉండును రాష్ట్రపు బిరుదు రెండు రేక మూడు ఉన్నయింకు మించకుండు ఒక్కవర్ణాయందు రాజీందవచ్చును వరుపులు, మేకలు గొట్టెలు రాజీందయలకు హరిగోలు రోవరి రాగమున ఈక దర్బారంలోని రేక పెయరు దర్బారంలోని గుంజముగాను మందము గాను అర్చన కర్చక అమగా రావనేది దాని పైని వరుపులను ఎక్కువంది రాజీందకును అట్లు కర్చక వేయవలయును వర్ణమునకు తారమగును పెద్దపెద్ద ఎద్దులు దున్ను దోకులు రాజీందవలెనవిని వారిని త్రాకే త్రిందకవేసి వారుగు కాళ్ళను బిందించి మనుష్యుల బంతువే హరిగోలులో వేసి అవలం రేపుకు పెక్కు నమెంజే వలయుండు

వానియందు ఒక వర్ణాయందు ఈ హరి గోలును దోరంపేసి దోర్బాకు అను ఒక పుత్రయ్యమును దీనికి వానవేసి దాగుగా వానిన ఆ యోధమును హరిగోలు వర్ణము నకు దాగుగా ముద్రవేసి, ఒకరాత్రి ఉండునకు వక్రగా అరిగివెళ్ళుచు మరునటి రోజు ఉండునకు వదిలో హరిగోలు పెరికిం వేతుకు ప్రతిరోజూ గంజుకు రెండు వర్ణాయందులై ఆ వర్ణమున వది నిమిషాం పాటు దీనికి కరువునందు అట్లు కరువుని యెండు వర్ణము వగిరిపోవునగాన ఈ విష

హరిగోలు-వారికును

యమలో వాచిలు చాలా తాగుబోతులతో
 వెళ్తున్నారని అట్లు వారు హాటోలుకు
 బొల్లకు దుప్పటివేసి కప్పుతూ వెళ్లిపోవును
 దీనిని చూడటంవల్ల కప్పుతూ కరుణలవారి
 వారంలో అందరూ వరుసగా ఉండగలరు
 బొల్లకు చాలా కష్టపడి పంపించినందు
 కయ్యాలు తీర్చారని నందికొట్టూరు కాచా
 వ ప్రజల సంగమేశ్వరం దగ్గర కృష్ణావతిలో
 అగారవయిన గండ్లి గంపు ఆ గండ్ల
 మనస్తవ రివ్యు రివ్యు వెళ్లి ఉండును ఆ
 వెళ్లి ముండ్లికాదా ఉండును తుమ్మకు
 వరే తుమ్మొక్క చాలావివేచిగా ఉండును
 అతి ప్రయోగతో ఈ అతి తీసుకువచ్చి
 భద్రముగా దాని ఉండును ఈ అతి రక
 దానపు ఒక పాను ఒక రూపాయ ఉండ
 గలదు హరిగోవిందుడు ప్రతివారి ఇంటిలో
 ఈ పక్షిచూపును చివరవేసి ఉండు
 కుండును

వాచిలు వదిలించుకు అర్థప్రమా
 ములో పెంచుగడ వనయోగించు ఇక
 అలాంటి రేకలే అగడ అలాంటి రేకలే హరి
 గోవిందుడు అందరికీ తెలియదు గడ వేయ
 లలో ఎక్కువగా కలిగించి ఉపయోగించ
 వలెను తెలియనివారు గడవేయతో హరి
 గోవిందుడు తిరుగుముగం ముండ్లి
 బొల్లకాదు అవేకల గ్రామం దాద్రవము
 లో వరుస వార్తప్రమామంగా ప్రవహిం
 చును అప్పుడు పెంచుగడ ఉపయోగపడ
 జాలదు ఎందుకన ప్రమామములో పెంచు
 గడకు చింది ఉండగలదు కావున అప్పుడు
 తెచ్చిన ఉపయోగించు ఇది ఒక అరుగు
 వెళ్లి ముండ్లి అరుగు బొద్దు గురి
 పై లాగవను వట్టిగానుకు నీరుగా గుండ్ల
 ముగా వెళ్లి ఉండును ఈ తెచ్చిన రేక
 కల్రాక కయ్యారేయితురు ఇందులో కూడా
 ఒక విధమన్నది అయితే రేపులో తరు
 ముగా చాలా ప్రయోగంలేక వ్యాపారపు
 తనవేరే వ్యాపారపు తనవేరే ఉండ
 మార్చి 1963

తండ్రిగారవదిని చాటుకున్న హరిగోవిందుడు

ముగా వాచిలకు ఇచ్చింతురు ఇచ్చింతు
 బయోకాక తమ పూర్తినిరాసమును ఇచ్చి
 తేదీని ఒకపెండిరేకుపై వెళ్లింది ఆ
 వలకుకు కలిపించు ఇచ్చివేసి ప్రతివేరు
 ప్రయోగించు అగడమొందును

వార్తప్రమామములో వాచిలు తమ
 వరుసలకు "కాయదర్శి" అను దృశ్యము
 లన్ని వచ్చింతు మూలకుంచి గడ్డిగా
 దిగింది భద్రముగా హరిగోవిందుడు
 వదిలిపో వంగి ఆ వలకుకు ఎడమవైపు
 వలకు వెంటబయలుచుండుగా లాగుదురు
 అట్లు లాగుటలో మోటారు ప్లీజరు
 వేగంగా హరిగోవిందుడు వెళురు
 కల్రాక వదిలిన హరిగోవిందుడు ఆ
 రేపుకు తప్పగా వెళ్లగలదు వాని వార్త
 ప్రమామం రోజులో విడిచింది గారి వల్ల
 ముండ్లి ఉపయోగపడుచున్నాను నలుగురు
 వాచిలు వలకు అడిగినను అట్లుప్రక
 రేపు వేరుకుకు కలిపి మూడు వర్గాలగు
 డ్రిందికియే హరిగోవిందుడు అనుము
 దిందివకరుచాక వాచిలు హరిగోవిం
 దుకి లాగుకొనుచున్నా

వాచిలు మామూలుగా చాలా ప్రయోగ
 తంకో ఒక్కసారి చాటుకు వాచి
 అయితే వనయోగించు దాకంగ
 ప్రయోగించుగాని పెంచుదాగుచి దాకవంది

వలో వారిని నీటింది ఇవాండ్రింద అయి
 పడి యాచాయలు వనయ వేసుకొనుచు
 దురు పల్లెటూరు రేపులో వాచిలు రైతు
 లను మాత్రం తప్పకుండా కొనుగోతు
 దాలోండు ఆ రైతుకు తమ హంగుమీ
 రాకప్పు కప్పుమంలో వాచిలకు తోపులు
 కొర్రలు వల్ల వారి కష్టముకొద్దీ ఇచ్చి
 చుండును

ఇదేలా పల్లెంలో వలకుకు కలిగినవారి
 ఇంట్లో వివాహములకు రేక కల్రాక
 అట్లుకు వచ్చిన రేక తాకరు పల్లె
 అవనన్నురుగు నయములందు వాచిలు
 గొరపయిందుందని హరిగోవిందుడు పిల్లి
 పల్లె ప్రక్కనే లాగుటాకుంది దంగులరాత్రి
 వరే గురిగ అతివేగంగా తిరుగలదు
 కాని దయం ఏమాత్రం లేదు ఒక అర్థ
 గంబిరిని అందిముగానే తిప్పి
 రేపు తీసుకొనివచ్చుచు వచ్చిపెంచిన
 హరిగోవిందుడు తూర్పువైపువల్ల బహుమా
 నములు ఇవ్వించుచు దానిలో హుక్కున్న
 వాకి అంచాటులేని కొర్ర వనయోగం
 పండ్లి తిగి వాంతుకుచా అగును

పంపకర్తమునకు ఒకటి రెండు వర్గాలు
 ముందు ఈ గోవిందుడు ఇచ్చి

కులు కూర్చి గ్రూప్ దీరాపాతా జోగి అంగం—ఈలాటి తీవ్ర దగ్గర కాచి తీసుకొవడం లాంటిది పూర్వము కట్ట కొనుచుండు ఈ సామకులు హరిగోవి చేయటం ఎక్కువగా సామానం లంబం చూపుచునవలసి కఠినమైన మూలం కలిగినదిగా ఉండును పీఠ ప్రతిరోజూ సంపాదించిన కట్టు సగమువలన పైగా ప్రాగులు ఉపయోగించుకు ప్రాగులులేనిదే మేము హరిగోవి కవలలేమి వారు దిక్కుదిక్కి పరుచుచు

విజాం సరివాస్త లేవునా గవర్న మెంటువారు కలెక్టరేషన్ చేయించుకు ఆ పాటలో కొన్ని లేపులు ఒక కలెక్టర్ కు కొంత మెక్లెంట్ల కవలలే పెట్టడం తీసుకొను సామకులు పనులు చేయి వాళ్ళ అలాంటి 500 కలెక్టర్లు తీసు కొనుకు కక్కిరి సగం సామకులు దుగు లును కొన్ని లేపునా కలెక్టర్ల కట్టు అమ్మిపెట్టి హరిగోవు కయ్యించేయింది సామకులు కొద్దిగాగూ లేక నెలతేకపై అమ్మి వారుకూడగలను

కర్నూలు జిల్లా నందియాళుడు రాధాకృష్ణ మూర్త్యుకొండ అను గ్రామం ఒక గొప్ప లేపు ఇది సహ్యాద్రి అన్నం కర్నూలు నుండి మూర్త్యుకొండవరకు రోజూ రాదును మోటారుల బులు వచ్చును కాని

వెళ్తును ఆ ప్రయాణములు వదిలాటి అవి ప్రాంత సంస్థానంలోలేనివ పెంట్లపైకి కొల్లాపురం అను పెద్ద గ్రామంలో వ్యాపారాన్ని ఎక్కువగా ఇటు అటు తిరుగు చుండురు వ్యాపారసామగ్రికూడా ప్రతి రోజూ కొన్ని లాంటికోవచ్చు లేపులో ప్రితముగావుండును ఇచ్చటి సామకులు రోజు సాదికే ఇల్లుంచిలేకుండా మలముగా తీవ్రం చేయించుకొని పీఠ కొద్దికొద్దిగా టూలు సంపాదించుకొని వ్యవసాయముకూడా చేసు కొనుచున్నాడు ఇచ్చట రైలుపై రైలు నకు హరిగోవి చేయించుకున అనుమ తానా కంఠముండురు దుగం లేవునా రైలులేమి ఒక్కొక్కరోజు హరిగోవి అటును ఒకండు కర్నూలుదగ్గరనుకూడం లాంటివగలూ అక్కడ హరిగోవుల తిరుగు చుండురు ఒక్కొక్కప్పుడు రాత్రి రెండు పదిమా వరకులేకునాకూడా అనుమ హరి గోవి వారి కను వలెలకు వచ్చుచుండురు

ఒకలేపులు కుంగకర్రలో ఆలంపురం దగ్గర ఉన్నది అటునుండి ఉప్పులపాకు అను లేపునుండి కాకవాపకలో అను వచ్చెనుండి ఒక హరిగోవి ఉన్నది ఇక్కడ కుంగకర్ర సంకమేళ్యకరందగ్గల కృష్ణ రో కంపనీగారు కుంగకర్ర అని పేరు అగి పోయిన ఇంక కృష్ణ రోజాకపెర్లి దగ్గర రెండు నారింగులు ఉన్నవి రెండు మైక్ల

వెళ్ళిన సంకమేళ్యకరందగ్గర కుంగకర్ర కంఠమును అచ్చట ప్రవాహము లాని విస్తరంగానే లేపులు లేపు శ్రీరంగ మూడు మైక్ల రోయిన మూర్త్యుకొండ లేపు అచ్చట అచ్చట హరిగోవు ఉన్నది అచ్చటనుండి వలం అటును మూర్త్యుకర లేపులు లేపు దివిరి లేపు పిల్లకేరం ఇచ్చటనే పెద్ద సంకమేళ్యకరం ఉన్నది దీనినే సప్తపదీసంకమేళ్యకర ముందురు ఇచ్చట కవనాని అను ఉపనది అపహరిం వరంహా శ్రేతముండు ఉచ్చటించి ప్రస హించిన కృష్ణ ఇచ్చటి వెళ్తుంది లా కాక కర్నూలు రోతు ఎక్కువ

ఇచ్చటనే మేల్రాసు గవర్న మెంటువారు కృష్ణా-పెన్నారు ప్రాజెక్ట్ కట్టవలెనను కరం పుకో ప్రయత్నాలు చేయుచున్నాడు ఈ ప్రాజెక్ట్ విజ్ఞులుమైనకో వేపిత్ర శ్రేతము లయిన సప్తపదీసంకమేళ్యకరులు వట్లంబి సంకమేళ్యకరులు ప్రభాకరిగించిన అలం పూరు బాం ప్రామేళ్యకరులు కాళ్ళకముగా అలంబులు ముగుడుకు అక్కడక్కర కట్టవలెం దిన్నియం గుంపారు కాంగంపు 15 కొండ వారి అవతలి కృష్ణ వెళ్ళగా అచ్చట పిల్ల కేరం అను వర్ర ఉన్నది అటుపైపు హిమశం లేక హిమేళ్యకరం అను శ్రేతశ్రీలం కందు ఇచ్చట ఒక్క హరిగోవి కందు ఈ ప్రాంతదేవలో ఇదియి దివిరి లేపు ఇటునుండి కృష్ణ తూర్పుగా ప్రసహించి అపహరి ప్రవేళింది అనుంకు కనువడదు అడవి వెంటలు కొయలు మొదలగునాడు కృష్ణను చూడలేమాకాని మనకోలేవారికి సాంకూతాదు కరువాక కృష్ణానదిని మనం చూడవలెనంటే శ్రీరేంశ్రీలంలో పాకా గంగ అనుపేర పుండిన కృష్ణానదిని మనం గలము అటునుండి మనం కొంతలో వెళ్ళి గుంటూరు జిల్లాలో కృష్ణ అగునకు గలదు అచ్చట వది రాదుకును ఈ హరి

హరిగోవిలో పీఠ కుంఠము సమితి రాజులు

గొట్టు ఉపయోగించడ వడవలు, మర బొట్టు, లాంటివి ఉపయోగించుట కృష్ణా నదికి వర్షమున రాయబారును, గురియొక్క జిల్లాలో కొంతవరకే ఈ హరిగొట్టు ఉపయోగించుట అనుచి వడవంటి వారు దురు

రాయబారువగర ఫీమానది కృష్ణలో కలయిన ఆ ఫీమానదిలోనూ వడవంటి వరువుచుట తుంగభద్రానదిలో హరిగొట్టు అవగొంది, తుంగభద్రా ప్రాంతవరకు ఈ హరిగొట్టునే ఉపయోగించుచున్నారు వారి అప్పుడే హరిగొట్టు కర్నూలువగర ఉండు నంకల్ పెద్దబొమ్మ నెరుకు బొంగులకు బయలు ఎండిన వత్తిల్లు, ఇతరమైన కర్రలు ఉపయోగించుట ఇవి రారా దిప్పుచియోక అంక దృవముగానూ ఉండవు ఒక్కవర్షాయం 25-30 మంది కంట ఎక్కువగా దానివరకు బార్ల జిల్లాలో లేవు కంట్లాటకు రుదకవర్షము చేతిలో వుండుముగన ఒక ప్రయోజనముకి ఒక్కసారి ఒకరూపాయ వసూలుచేతురు అప్పుడు దీవప్రయోజనము వరిపత్తి అరబ్బి రోదవముగా వుండును ఈ విరుగుళం బార్లజిల్లావరకే వున్నది కర్నూలుజిల్లాలో మాత్రం పూర్వపువరకటన వంబించిన

వరాణలు ఆకారంలో వానికుంకు లేవును దానం ఇచ్చుట ఆవంప్రకారముగా అనుభవించవట్టు తానుకావనా ప్రావి ఇచ్చి నారకు అందుకొరకై కర్నూలుజిల్లావెపు వుండిన తుంగభద్ర కృష్ణ లేపులలో గుంపు పెంబు కంట్లాటకు లేకుగాన పూర్తి పరు మానం వానినిరకే దర్శి-రది

ఈ వానికులు వంపట్టువమున కొర తూరి గంగమ్మ లను చేరువకు వరు వ వాయవ్యములకేను వూరింతురు ఆ సేరు వైది తమరుట్టువట్టి గ్రామముల వైదిం నుండి, వ్యాపారులనుండి, శ్రీమంతుల నుండి ప్రయోజనాలనుండి రిండిగా కలుపు వనూలుచేకొందురు రెండు తేలిక కర్ర లతో దిప్పు తెప్పకట్టి గోడునుండితో ఒక జోళిచేసి దానిలో దీవముపెట్టి దానికి వట్టు, గంప పుప్పు రూప దీప వై వేర్కొ హారతులు ఇచ్చి జంతుబిడ్డలకి గొప్ప ఉత్సవముతో ఆ తెప్పను వదిలి వరులు దురు ఇది ప్రతిసంవత్సరము ఒక్కసారి చేయుండురు

మాస్తికం లాగానే వరులు ప్రవాహం పూర్తిగా ఉగ్రము ఆపురు హరిగోలు బరా రంతకనే ప్రజలు దీక్షిస్తే రాజగులు కాపున వానికులు హరిగోలును దిప్పుచేయు

దురు హరిగోలునుండి వర్షం చేడుగాచేసి దానినియగా బొమ్మను దుర్బి ఆ వర్షాన్ని మడవంటే కను ఇంద్రయెండు తప్రముగా దానివుండు ముం వరూలు ప్రారంభమై ముగియకొని దానినే కనులు ప్రవహించుట ప్రారంభమగుట ఆప్పుడు మరం హరిగోలు వర్షాన్ని ఒరిగోలా కావనేది రిండి ఆహారముచేయుదురు దొత్తగా తయారు చేసే హరిగోలువర్షం ఆ వానికునియొక్క ముంపట్టి ఆ వర్షానికి అతడు చేసిన వసూలుములబట్టి అతే దర్పము మూడు వంబులుముంపరుట ఉపయోగవడగలదు వానియ దానిని అక్కరచేసిన ఒక్క వంప ర్షంలోనే పొందుగలదు కాన వానికులు అతిశయిస్తే దర్ప మును వానికు చుండురు

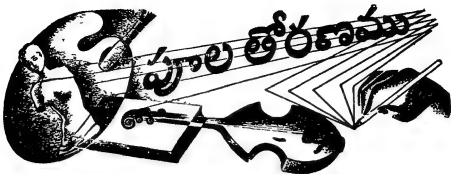
ఈ హరిగోలులను విముఖచేయుటలో వానికులకు దర్పపుత్తిచే తేనింబు హరి ఇరుంబుయే మునవంబు ఆ హరిఇంకులు బారా కుట్టువిరిలో ఆలంబమైన ప్రజ్జ ఒండులు లేనియెడం కుట్టుకడ చేమూత ముంకి హరిగోలు వదిలిరాదు ఇదియే ఆలంబము కర్నూలు ప్రాంతములలో వుండిన హరిగోలు యెటు యోపాత్రియొక్క మాడ్చుకట్టి

ఉ చి త ము కాశ్మీరీ శాస్త్రం

ఇడుగో, మీరు కావలసిన పుస్తకం ఇందులో వ్రీ పుష్కలం రంగుల బొటాం 284 ఉన్నది ప్రకటన ఉప్పులకుగాను 8 అలాలు వంపుతూ వ్రీ కాపీకి వ్రాయండి త్వరవరది లేనియెడం మీ ఆవకాశం బోగొట్టుకొనగలదు

Park Art House, Balqa 5 (D-284) AMRITABAR

అలంపురి సాహిత్య సభలు

౧౯౫౭ మార్చి ౧౯ వలపురి అధివేషణ

చరిత్రక అలంపురి శిల్పకళాంక్షి నృత్యరంగమయి వనమర్చిదేవి కళాసభమయి పెయిగొందిన అలంపురిలో ఇటీవల జరిగిన హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు సప్తమ వార్షికోత్సవాలను గురించి ది 25.1.58 ఆదివారం పాయలరాం "కన్నెర" కార్యాలయంలో ఒక సభ జరిగింది

శ్రీ మల్లికార్జునరావుగారు చారిత్రికంగాను సాంస్కృతికంగాను అలంపురికిగల ప్రస్తుతగూర్చి చెప్పుతూ అలంపురిలోని శిల్పకళావిశేషకమ గూర్చియు శిల్ప రీతులను గూర్చియు ముఖ్యుడైన అలంపురిలో వివిధ దేవాలయాలలోను ఇతరత్రాను వెదకివేడియన్న కళానామగూర్చియు అక్కడ రత్నమయిన శిల్పకళా అంధానమగూర్చియు వివరించి తెలియజేప్పారు హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తువారి కృషిని ప్రశంసించారు

డాక్టర్ గిడుగి పితాపతిగారు అలంపురిలో జరిగిన వివిధ సమావేశాలనుగూర్చి వివరంగా తెలియజేయుతూ ముఖ్యమయిన కొన్ని ఉపన్యాసాలను ప్రసంగించు తెలియజేప్పారు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారు చేసిన ఏర్పాటులను కవిమణిగూర్చి గురించి ఆంధ్ర కళాపరిషత్తు సౌభాగ్యనుగురించి ప్రశంసించారు

శ్రీ మలంపల్లి సోమేశ్వరగారు తెలంగాణయొక్క చారిత్రిక విశేషాన్ని తెలియజేప్పూ, గత ఏటయి సంతకరాలనుండి అక్కడ ఆంధ్రోద్యమము సాహిత్యోద్యమము ఏవిధంగా పరివర్తించింది వివరించారు పోలీసు భద్రకుమారా, కల్యాణాబాబు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారు చేసినకృషిని తెలంగాణాలోని ఉద్యమాలను చాచుకొనడమనబడి కర్తవ్యం గూర్చి వివరంగా ప్రసంగించారు

శ్రీ యంత్రమూరి నక్కనారాయణ రావుగారి వందనవస్తు అతో సభ ముగిసింది

ప్రాచీన గ్రంథ పరిష్కరణం

శ్రీ బుయ్యం వేంకటరమణయ్యగారి ప్రసంగం

భాషాపేవక సమితి యాజమాన్యత జరిగిన గొప్పిలో శ్రీ వేంకటరమణయ్యగారు ప్రాచీన గ్రంథపరిష్కరణ విషయం లోని లోతుపాతులను గురించి ప్రసంగించారు

ప్రాచీన గ్రంథపరిష్కరణం శ్రీరీరమణాది దాదిలో చాలా విశ్మయన్న పని గ్రంథపరిష్కరణానికి సంప్రదాయాల్లాను, చారిత్రికరృద్ధి భాషాభావం చాలా అవసరమని, అది లేకుంటే భాషా వ్యత్యాసమే కల్పకృతియై చాగలదని హెచ్చరించారు

ఇలాటి గ్రంథ పరిష్కరణలో శ్రీ వేంకట ప్రభాకరశాస్త్రి గారు నమస్కరించి, వారిన్నో గ్రంథ గ్రంథాలను వివరించి భాషా పేవ కేళానని కొనియాడారు

సంస్కృత కార్యాలను తెలిగించడంలో శౌంధరపాటులన్ని ఎన్ని దోషాలూ దొడ్డనో వివరించారు

నేను ముద్రణలో నున్న పాఠాలను, వారిలోని మంచివికల్లను వివరించారు కేళానోని ఒక్కొక్క గ్రంథానికి దొరకే అన్ని ప్రతులను పరిశీలించి నరమైన పాఠవివరాలానికి రావడం ఎంతైనా అవసరం కనుక ఆ పని కవిత్వయినవారి భారతానికే అవగాలన్నానని నేను ముద్రణలో ఉన్న కొన్నిదాహరణలు, వాటి పరిమైన పాఠాలను వివరిస్తూ నాన్యాయంలో కొన్ని వివరాలతోకనం చేశారు అలాటి అపవిత్రాల వ్యాకరణం శీతానక పెట్టిందని తెలిపారు

ప్రాచీన గ్రంథపరిష్కరణం చాలా విశ్మయతో కూడిన పని గ్రంథపరిష్కరణం పనిగా వెంటనేగది భాషాభావం ప్రియంగా విలువనన్నాడు

శ్రీ శివారావుల కోదండరామయ్యగారు వందన వస్తు అతో సభ ముగిసింది

Tonsillitis? *

Avoid surgeon's knife

Available at all chemists
or write direct to

A regular course of Tonsinol pills and patching the throat with the special Tonsinol solution radically cures the enlarged tonsils and adenoids. A safe specific for children and grown-ups. Thousands of satisfied patients and their doctors have acclaimed it as the only known cure for tonsillitis.

Try Tonsinol before you resort to surgical operation

TONSINOL

CURES ENLARGED AND SEPTIC TONSILS WITHOUT OPERATION.

40 days course Rs. 9/-
20 days course Rs. 5/-

TONSINOL LABORATORY, 53, Gopalappa Nalch St., G.T. Madras 1
Every order should follow 00% as advance

"NO RELAPSE THOUGH
10 YEARS PASSED"

B. S. Murthy M P Madras,

Writes —

I have tried Tonsinol and Nostrinol for my sister Srimati K. RAJYA-LAKSHMI in the year 1941 for enlarged Tonsils and Nasal-Growth. She was completely cured and since then there is no relapse

I have great pleasure in strongly recommending the Tonsinol and Nostrinol medicines for the suffering humanity as they are efficacious, harmless and saves patients from the pains of operation.

(Sd) B S. MURTHY

టెలిఫోన్ 2129

టెలిగ్రాం టాన్ సి నాల్

టాన్ సి నాల్ (ఔషధము)

నమ ప్రస్తుత గొంతు కంఠంకు ఆహారమైన దివ్యవర్షము

23,500 టాన్ సిల్పు కేసులకు వైగా సయము చేయబడిన

40 దినములకు 9-10-0,

20 దినములకు 5-10-0

ఏ ఏ ఛార్జ్ 1-10-0

నా స్ట్రీ నాల్

మొక్కులో కంఠం పెరిగి కొన్నకు అర్జునవలం నాన నగ్ని తెలియబోవలం, హాటి హాటి పీడలం, కుమ్మలం ఎక్కువగా రావలం, పీడమాలాన వచ్చే కంపొచ్చు, ప్రక్షలకం మొదలైనవారిని ఆహారముగా కుడుపుకుంది వాస్తవికార్ దీన్ని చిన్నవారు, పెద్దవారు ప్రేమన విరజితరేకులూ నారవచ్చు వెంటనే గుణమివ్వండి

పెద్దబిడ్డీ వెం రు 4-8-0 చిన్నబిడ్డీ వెం రు 2-8-0 ఏ ఏ ఛార్జ్ వేరు
అర్జునకో సగంపొమ్ము అర్జునముగా వంపించారి మా మందులు అన్ని పావులలో మా దొరకును

రీడ్ ప్యాకెట్స్ చాలా అండ్ కో కెయిన్స్ అండ్ క్రెగ్గెస్ట్,
వై వియ్య నాయకన్ ప్రియ్, మైలాకన్ కి

కానంపినాడు టాన్ సి నాల్ లే బ రే టి రి

58, గోవిందస్వామయకన్ పిడి, 2 టి మదరాయ - 1

ఆ ఇద్దరు పాపం ఆటదూ, పాటదూ చూచి

ఆ కర్మ మురిసిపోతోంది

ఆ కర్మ ఆరోగ్యంగా ఉండటంకాస్తే

అంత చక్కని పిల్లలు వుట్టేరు

అమె ఆరోగ్యానికి ప్రతిరోజూ

ఏమిటి చేర్చుకుంటుందో తెలుసా ?

తోర్

కెనరీ కుటీరం లిమిటెడ్

రాయపేట, మదరాసు-14

రూ. 2500 ఉచితము

మీరు కోరినది పొందండి

ఏ విషయమైనా సంగతక నక్కరలేదు ఈ ఉంగరం దరించుటవలన అచ్చింటిలోను జయము పొందవచ్చు ఎంతటి పాపాపాపూర్వకయంగం ప్రేమపులై నమా దీపివీవనై నిన్ను ప్రేమించుటయేగాక ఏ పాపరాశ్యము చేయుచు విశ్వము నీకు లాభివనై నంబరం చును వ్యాపారము వందెము, పరీక్షలు మొదలైనవారిలో ఇది జయము చేజూపును గొర్రారికి పుత్రుడువలయును బిదివీయన వారిలో వంశావంశవచ్చు కాక కంఠము దాదిన రహస్య భవము నంగతి నీకు కంఠో పెరియచేయును ఉత్తవక్షత్రం చెరువలయను అబిదేసి, అపాయకరమైన రోగాలమంది రక్షించును ఇటు సూర్య కణ ఉదయంవచ్చు గాది ఈ ఉంగరం క క్తి ఎప్పుడూ వ్యూహారు మాటికి 100 పాళ్ళ విజయం లభించును వెం 12 అకాయ ప్రత్యేకం రూ 2 ఇంకా ప్రత్యేకాధికమైన క క్తివంకమైనది 2.12.0

ఇది అబద్ధమని రుజువు చేసినవారికి రూ 1600 బహుమతి ఇవ్వబడును నచ్చనిచో భవం వాచను చేయ బడును ఇంగ్లీషులోనే ఉత్తర ప్రత్యేకరాలు జరవండి

BENGAL MAGIC HOUSE, 88a Temple, (Dept 218/15) AMRITSAR

కోటిరెడ్డి కథ

(చతుర్థ కథ)

రథవ శ్రీ నిరంజని శ్రీమ 46 పుటలు
పెం అరణాం ప్రభాకరుం అరర్
గంతుమందరి, విజయనగర

"కాళిదాసు" అనే వాస్తవమిది. పాశ్చ
విజ్ఞానాంతు మనవి రిన్న తీవరగర్భి యిది.
వాస్తవిక సంఘటనలు యితరకంగా ద్విధిరి—
వాస్తవికత విలువ కేవలం కాళిదాసు" అని
గ్రంథకర్త తెలియజేసాడు. కథ అక్కడ
తీయాలి ఉన్నది.

మ. పేం ర

ఉత్పలిన

అంతర్యామిని నంబులే ప్రభువు
భాగము రథవ శ్రీ ఉత్పల వత్సవారా
యజ్ఞార్య శ్రీమ 44 పుటలు పెం
ఒక దూపాం ప్రభాకరుం తాతయ
పారవ్యక కాలిదాసు, తెలిసి

ఈ కథకుంబుడో ఒక క్లిష్టకంఠో కవి
రచించి అందిక బియ్యంబిచ్చి "రీతు నది
కావము" శ్లోకంబిక తానెకం దిన్నె
"వనయము" కల్పించి పైట కొక్కటియొప్పిన
జాత్యుండితది

ఈ కథనెలో నిరంజనంబు భావములు
జ్ఞానయోగమునగా జూర్చుండినది. కవికి
మంచి ఉత్పల కవిత్వ వర్ణన వనముల వేర్చి,
జాత్యుండి విరామమునగా రథవ పాసింది
కావమిదిగా కంఠం కావి భాషియ్యాయెం
వనయము కవిత్వంబు ప్రేమకై (రీతి కొన్ని
ప్రయోగములవలన చెరియియ్యబడి.

"మలమతిప్రవోక్తవ్యుక్తవై (పుట 1)"
"పిపాసవరణంబు...ప్రోక్తంబుకరిక (పుట 5)"
"దీపక...వాచిక...తనిబిలివ...వారిన
తెలియకరవచ్చె (పుట 10)" "జూర్చింది
(పుట 11)" "అవంతకరకావం (పుట 12)"
"పాతక"వంగమంచి వాక పాతక (పుట 22)

పాతక"వంగమంచి వాక పాతక" "కృతీకా
దోషమనవచ్చునెం (మామలయెం అనునది)
గంబి (పుట 27)" "దామగంబి (పుట 34)"
"అయెమను జన్మితే వెయివచ్చు జూక్రమలైవ
వాడు (పుట 43)" "వాగదీక ప్రకర (పుట 41)"

"ఇతను, మరొక్కయిదివల
నే వదిలివేసె మహా" కొంగంబిలికా"
అనునెక కంఠవచ్చు కచ్చివది
"ఉత్పలమంది కాంచినె
భావతే మామలంబు కలూనికా"
ఇతను యిది కంఠంబు.

వివరిం చేర్చుకా పాటింప (అది వచ్చు.
"కవయోగ"వల "గవయ" వాడండినది "పాటి
దోషమంది, చెప్పకొందుమి" మున్నగునొక్క
కంఠవచ్చునై మున్నగునొక్క, "నెలకచ్చి పెంక
పిల్చినను, వాకలు నెలక, ఎంక ఏమారక
మందికా, వాకలే వికయ, పెంకొ వికృ, మగ
వారివచ్చె" మున్నగునొక్క కళంపై ప్రకవమ
జూర్చుండినది కొంక వర్ణకవ లేమయిదం
ఈ కవి ఉత్పలకవిక వర్ణంగలగును

మ. పేం ర

తపస్వి

అంతర్యామిని రథవ శ్రీ ఉత్పల
వత్సవారాయజ్ఞార్య శ్రీమ 24 పుటలు
పెం ముప్పావలా ప్రభువుంబింపి దోషం
పెంకల్రామం అందో కో, విజయనగర

కవితేవనరణంబు కథ మూలముగ పి అంద
కృతి కరంబుండినది, ఈ కృతిని గురించి రథ
యనక "ఇది భాషాకృతిలో ఒక కాలిదాసు
ఇంటిలోని రాయబాక్రంబు దూపాంబు కాల్య
వికాం ఈ కాలిదాసు మాత్రమే వికాం
మయినది" అని వివరించుకొన్నాడు

ఇందు రథవ విరామమునగా పాసింది కవి
భాషా, జ్ఞానయోగంబో వర్ణకమంది రథవ
పాసిందివచ్చె "వాణి వనయోవచ్చి ప్రవం
కము, తదితరవర్ణంబున వాక్యమిచ్చు..."
మున్నగు ప్రయోగములు దొకంబులు కవక

మన్నది, ఉత్పల గం రథవంక కృషియొక్క
మహా ఉత్పలమి యగుట కవకము కలది.

మ. పేం ర

నవ రం

అవని కెవ్వర వున్నకవడికలో "మెదది
భాగ్య" అనే వున్నకాని అనువాదమం "నేది
శ్రీ అచ్చరథ సుభాగ్యమగు అనునది ఇదియ
శ్రీ అచ్చరథ సుభాగ్యమగు అని వదివది
పాకలు వనరణంబు గమనింతుమి కి

—నంపావకుమ

కేశ సంపదకు

రీటా

కాందూ దేశ మంరిటా
దారకును

ప్రతి పుట్టి
ఎప్పుడగన విజ్ఞత

— అ ధు నా త నం —

“పైలెట్టు, జానక్”

పింకు, నర్మలకు, రాక్షసు, మంజుషామంతు వచ్చే మోకల్స్
లేవ్ 5 1/4" రెజ్టాంగుల 17 జ్యూయల్స్ లివర్ 20 మైక్రోస్కు
రోడ్లగోల్డ్ చాలాంతు అనుకూలమైన బాప్స్ వెం యా 120/—

3 సంవత్సరాలు గ్యారంటీ

JALAL & SONS, జలాల్ అండ్ సన్సు

Head Office
K 48 Rattan Bazaar Madras 3

Watch Makers & Jewellers

Branch
Abid Road, Hyderabad (De)

సం॥ చందా
రూ. 6-0-0

వి నో ది ని

విడి పత్రి
రూ. 0-8-0

(నల్లం మాస పత్రిక)

ఇకపై యెత్తుగ విధిచేసి సాగుతూ తెలుగుదేశానికి యచోచితంగా సేవచేస్తున్నది ఈ ఇప్పటికే ఉదయ
సంవత్సరంలో సర్వాంగముందరంగా వెల్లడించేందుకు కృషిచేస్తున్నాం మా యీ కృషికి సాక్షులు,
రికయితులు చిత్రకారులు తోడ్పడ ప్రార్థిస్తున్నాం

ఏతెంట్లు చేసిపోయి ఏతెంట్లు కావాలి

వి ప ర మ ల కు

వి నో ది నీ కార్యాలయం,

80 నోల్ స్ట్రీట్, హైదరాబాద్

[ప్రజాహృదయం కిరీకలో పాఠకులు ఉత్తరాల ప్రకటించబడతవి నేను భూమిని విలసిల్లుతున్న ప్రపంచమైన రాజకీయ అర్థిక పరమైనానుగూర్చి గాని భాష పాపాత్మకం విజ్ఞానం సంస్కృతి, కళలు విద్యావిధానం మొదలగా గల విషయాలనుగూర్చిగా పాఠకులు జాబులు వ్రాయవచ్చును సాధనలు పార్శ్వమైనవలన విద్యాభ్యాసకంగా ఉండటం కుంపిరి రాజకీయాలనుగూర్చి వ్రాయటం జాబులు పార్శ్వ రాజకీయాలను సంబంధించినవి కాక, రాజకీయ విజ్ఞానం కాదు, కళానికే సంబంధించినవిగా ఉండాలి ప్రయోజనకరమైన ప్రజాబులు మాత్రమే ప్రకటించ బడతవి పాఠకుల జాబులు కిరీకలో ప్రకటించుటకు ముందు అభ్యవహితీ మూడు నెలలవరకు కిరీక ఉదకంగా పంపబడుతుంది వం]

ఆంధ్ర కళా పరిషత్తు

ఆంధ్ర పాపాత్మక పరిషత్తు (హైదరాబాద్) ఏకవ పాఠకు సమావేశం ఇటీవల ఆంధ్ర రంలో జరిగినట్లును ఆంధ్రదేశంలోని రక యతః అందరూ సమావేశమై ఆంధ్రకళా పరిషత్తును స్థాపించినట్లు పత్రికలలో చది వాడు పాఠకుల పరిషత్తు కేవలం ఒక్క హైదరాబాద్ రాజ్యంలోనే కాక యావత్ ఆంధ్ర దేశానికి సంబంధించిన పాఠకుల పాపాత్మ కిక విషయాల అభివృద్ధికి పూనుకోవడం వంకోవకరమైన విషయం ఏలవరి వెం కిరీకలో మీరు వ్రాసినట్లు మూడు ముక్కలగా విడిచియైన ఆంధ్రానుబంధించి రాజకీయంగా కాకపోయినా పాపాత్మకతకంగా మయిక పరిచడం సంప్రకా ఈ ఆంధ్రకళా పరిషత్తు పనిచేయగలిగితే ఎంతయిన ప్రకటన పీయమయవ విషయం

ఇదనందరూ కోపాశీరాంధ్రో ప్రకటించిన పాఠకుల కార్యమందో తెలుగువా వాసులకు ఏమంత ప్రకటనయైన ప్రకటనయైన రాజకీయంగా కాకపోయినా పాపాత్మకతకంగా మయిక పరిచడం సంప్రకా ఈ ఆంధ్రకళా పరిషత్తు పనిచేయగలిగితే ఎంతయిన ప్రకటన పీయమయవ విషయం

మార్చి 1953

దాంధ్ర పాఠకుల సమావేశం మూడవది, ఒక వేదికపైకి తీసుకొనివచ్చి అధికారంతో పనిచేసిన గల సంస్థగా భావించేటట్లు చేయ నం ఆంధ్ర దీనిని ముఖ్యంగా కోస్తా జిల్లావాద ఇది జయప్రదంగా జరిగినట్లు యావత్ పనిచేసే వూరి ఎక్కువగా ఉంటుంది తెలుగులు ఆంధ్రులు ఏమందిక (ప్రీతి) హాస్య ఇవ్వడానికి వెనుదీయడం భావించ వచ్చునా? "ఒక ఆంధ్రుడు"

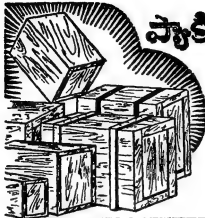
వాగ్దానపాఠిక రావ

"వాడుక భాష విశ్వ విద్యారణ" అనే పేరుతో మీరు పంపించి (52) కిరీకలో ప్రాచీన వ్యాసాన్ని నిర్దేశించి మీరు తెలుగు ఎత్తలలో ప్రపంచంపై "వాగ్దా నపాఠిక భాషామండలి"గా ప్రకటనపూ చదివాను వ్యాసానికి భాషను విశ్వవిద్యారణ యాలో ఇంచువరకు చాటు ఇవ్వకపోవడం దాని కోవనియం ఆంధ్రుల సంస్కృతికి భాషను పాపాత్మకతానికి ప్రోత్సాహం వచ్చి భాషవంశము ప్రకటనవంశంగా చేయవలసినట్లుగా ప్రధానంగా ఆంధ్ర విశ్వ విద్యారణయందు ఉన్నదంతే ఎవరికీ ఎటు వంటి అభిప్రాయమైనదం ఉండదు

ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు అవిధించి పాఠిక సంవర్ధనాయనా ఆంధ్రుల పాపాత్మ కిక జీవనానికి ఉపసననిచ్చే ప్రజాకళలు ఇవ్వవలసిన గెవ్వకోకగని ఏమి జరగ లేదు తెలుగు భాషలోని మనకోపుల రక వశకి ఉత్తమతయిన ప్రకటించడం ఆంధ్ర పాఠకులకు ఆంధ్ర పరికరమే సంబంధించిన రకవలసిన ప్రకటించడం ఆంధ్ర విశ్వ కళాపరిషత్తువారు చేయవలసిన ముఖ్యమ యన పనులని మనవిచేయడం తప్పరాదు అట్లాగే తెలుగు దేశంలో నేను వ్యవ సరకలో మీరు రాసిన రృద్ధిలో ఉండు కారు ముగ్ధులయిన వ్యాగరభాష రచించడానికి విశ్వవిద్యారణను నడిం కట్టవలసివి వా ప్రాసను అట్టి వ్యాగరభాష విశ్వవిద్యారణ యందు లభించింది వకటియ గ్రంథంగా ఏర్పరచవలసి ఉంటుంది అంతేకాని జీవ ద్ధానును గుర్తించి తెలుగు వ్యాగరభాష ప్రయోజనకరంగా కాదు కాదు, ఆంధ్ర విశ్వ విద్యారణయ రార్థవిద్యారణయ ఏకత్వాన్ని దీని పూనుకోవాలని వా మనయ ప్రార్థన

వాగ్దానపాఠిక రావ "కిరీకలో" జరిగిన తప్ప క్కని ప్రకటనయిన అది జయ ప్రదం భావించి మనపాఠ కోవలపై ప్రార్థన (8.2.53) ఎవ వి రాయరావు

143

స్వాకింగ్ కేసులు

మీకు కావలసిన నైజాంలో
స్వాకింగ్ కేసులను
మేము కయ్యారుచేసి
ఇవ్వగలము

**జోన్ బండస్ట్రీయల్స్,
ఒల్టూర్ (కొచ్చిన్ స్టేట్)**

చదవండి :

ఆంధ్రమహిళ

(ఏం నవ్విక మానవత్రిక)

వ్యవస్థాపకరాణి శ్రీమతి దిల్లాబాయి ఎం ఏ థి ఎల్
సంపాదకరాణి శ్రీమతి రఘుచంటమ్మ ఎం ఏ థి థి

వర్తమానములపైనే ప్రజాద్యురయమే తన ఆశయంగా తయారయిందీకొనెం ఎనిమిదేళ్ళనుంచి వివరకర కృషి చేస్తూన్నది ఆంధ్రమహిళ ఆంధ్రమహిళలో ఉత్తమ కళానికంజీబాబు, సాంఘిక, రాజకీయ, సాహిత్యక, నైజానిక మున్నగు వివిధ రంగాలకు సంబంధించిన వ్యాసాలు విశేషాలు ప్రచురించుచున్నది ఆంధ్రమహిళ ప్రతి జన్మదినవందలా, ఎక్కువ పేజీలతో మహాజ్వలంగా అంకరించబడుతుంది రచయితలు అభిమానులు ఎప్పటికప్పుడు పాఠకరిస్తూండాలని కోరుతున్నాం

విత్తిప్రతి పెం 0-8.0 సంఖ్య చందా : రూ. 0-0-0
(కుండాదానలకు ప్రత్యేకపంపిక ఉదికం)

ఇతర వివరము, మేనేజర్ : ఆంధ్రమహిళ,

14, ద్వారక, నైలాపూరు - మద్రాసు 4

కిన్నెర

సచిత్ర మాసపత్రిక

అంధదళం సర్వత్రములుగా అభివృద్ధి పొందాలంటే, అభ్యుదయం కలగాలంటే ఏయే పాతకములు, రంగాలలో ఏయే పనులు బరగవలసివచ్చి, ఏయే పథకములు వేయవలసివచ్చి వాటిని యెట్లు నిర్వహించుననవి తెలిపే వ్యాసాలు అంధదేశానికి ప్రత్యేకంగా అనువర్తించే వివిధ సమస్యలను గురించు వ్యాసాలు కిన్నెరలో ప్రకటనబడతవి. ఒక్కొక్క విషయాన్ని గూర్చి సమతుల్యంగా చర్చించి, తరులించు అత్యుత్తమ వ్యాసాలు ప్రతిచోటా ప్రకటనబడతవి.

భాష, సాహిత్యం, శిల్పం, శిల్ప, ఆర్థిక రాజకీయ విషయాలు, శాస్త్రవిషయక వ్యాసాలు, కథలు నాటకాలు మొదలైనవారితో సర్వాంగ సుపూర్ణంగా ముచ్చటయిన ఆకారంతో ప్రకటనబడుతుంది.

అంధాభ్యుదయానికి కంకణం కట్టివచ్చు పత్రిక కిన్నెర అంధజనానికి పత్రిక కిన్నెర అంధజనులై పుట్టిన పత్రిక కిన్నెర ముందుకు ముందుకు అంధజనులను ఈ విషయ పరిస్థితులలో వివిధంగా అర్థమిర్థాలు కావలసినవి, మునుజీవి అమస్యలు, వాటిని యెట్లా పరిష్కరించవలసివచ్చి పట్టించే వ్యాయంకములైన కథలతోను, వ్యాసాలతోను వివేచన, విశ్లేషణ చేయవలసివచ్చి కిన్నెర.

విడి కాపీ 6 అణాలు—సువత్సర చందా నాలుగు రూపాయలు

మేనేజరు

కిన్నెర :: 16, జోన్నపల్లి స్ట్రీట్ :: మద్రాసు-1

మీరు ఎయిర్లైన్ల సేవలను ఉపయోగించు
 బంతి మాస్కు, కైట్ మాస్కు వంటివి ఉపయోగించి
 చిరమైన మాస్కు - కైట్ మాస్కు వంటివి ఉపయోగించు.

విటా కంపెనీ. 16, జోన్స్ స్ట్రీట్, మద్రాసు 1.

